

YHTEYDET JA VENEVÄYLÄT ESPOON SAARISTOSSA

Saariston osayleiskaavan selvitys / Essi Peltola / 2013

Ohjaajat: Annina Stadius, Vuokko Rouhiainen ja Tapani Kortelainen

Taitto ja korjaukset Benjamin Åkerblom 2014

I ♥ merellinen Espoo

SISÄLTÖ

1. Johdanto

- 1.1 Liikkuminen Espoon saaristossa
- 1.2 Saariston osayleiskaava
- 1.3 Espoon saariston kaavatilanne

2. Veneily

- 2.1 Veneväylät ja venereitit
- 2.2 Venesatamat
- 2.3 Venepaikat
- 2.4 Vierasvenepaikat
- 2.5 Espoon kaupungin satamien palveluja
- 2.6 Vesiliikenteen rajoitukset

3. Muut liikenneyhteydet

- 3.1 Saaristoveneet
- 3.2 Saariston saavutettavuus joukkoliikenteellä
- 3.3 Rantaraitti

4. Palvelut

- 4.1 Ulkoilusaaret
- 4.2 Merelliset ravintolapalvelut ja vuokrattavat tilat
- 4.3 Merelliset kulttuuripalvelut, vuokrattavat saunat ja muita palveluja
- 4.4 Merellisiä ohjelma- ja liikuntapalveluja
- 4.5 Merelliset majoituspalvelut
- 4.6 Meriuimarannat ja -paikat
- 4.7 Merelliset palvelut talvella

5. Merellinen Espoo 2040

1.1 LIIKKUMINEN VESITEITSE SAARISTOSSA

Espoon saaristossa liikkuu vuosittain kesällä laskentatavasta riippuen julkisilla saaristoveneillä noin 50 000-80 000 ihmistä, sekä omilla veneillä, kävellen rantaraitilla mantereella tai talvella jäitä pitkin noin muutama tuhat ihmistä. Tietävästi ympärivuotisia asukkaita nimenomaan saariston osauleiskaavan alueella on kaksi perhettä.

Saaristossa liikennöi kesäisin julkisen saaristovene. Saaristoveneet liikennöivät kolmella eri reitillä, jotka ovat liikennöivien alusten mukaan Aurora, Ilves ja Tuulikki. Mantereelta saaristoveneellä pääsee kahdella aluksella aina Otaniemestä Kivenlahteen asti. Iso-Vasikkasaari, Gåsgrund, Stora Herrö ja Rövaren ovat saaristoveneen pysähdyspaikkoja. Saaristovene liikennöi myös Pentalan kautta Pentalan saaristopäivien aikaan (16.-18.8.2013). Espoon kaupungin ulkoilusaaret ovat Iso Vasikkasaari, Korkeasaari, Stora Herrö, Gåsgrund, Tvijälp, Knapperskär, Rövaren, Rövargrundet, Kaparen, Bylandet ja Torra Lövö.

Espoossa on noin 6000 venepaikkaa, joista 1800 on yksityisessä käytössä. Espoon kaupunki omistaa kymmenen venesatamaa, joissa on yhteensä 4200 julkista venepaikkaa. Kaupunki omistaa venepaikat, mutta osaa paikoista hallinnoivat yksityiset venekerhot. Venesatamien kunnossapidosta huolehtii kaupunki. Kaupungin venesatamapaikkoja ovat Haukilahti, Kivenlahti, Laajalahti, Nokkala, Otsolahti, Sepetlahti, Soukka, Suomenoja ja Svinö. Venesatamissa on kesäisin kaupungin juomavesi ja ongelmajätepisteet. Jokaisessa satamassa toimii venekerho, joka järjestää alueen vartioinnin.

Espoossa ei ole suursatamaan jossa liikennöisi ristelyaluksia. Joissain Espoon kaupungin hallinnoimissa satamissa on vieraslaituri, mutta ei mahdollisuutta kiinnittää venettä ja yöpyä mantereella. Espoon kaupungin ulkoilusaarista vieraslaitureita on Stora Herrössä, Gåsgrundetissa ja Isossa Vasikkasaareissa. Isoon Vasikkasaareen valmistui kesällä 2013 uusi laituri noin 20 veneelle. Muita vieraslaitureita ovat Ison Vasikkasaaren ravintola Gula Villanin laituri ja Suvisaariston Laiturikioski ja Svinö Sund.

Matinkylän uimarannan yhteydessä sijaitsevasta Cafe Merenneidosta voi kuka tahansa vuokrata kanootin tai kajakin. Melomalla pystyy tavoittamaan myös ne Espoon saaret, joihin ei kulje julkista saaristoveneitä tai joihin ei pysty rantautumaan purje- tai moottoriveneellä.

Talvella mahdollisia liikkumismuotoja saaristossa ovat hiihtäminen ja luistelu, jos on jäitä, tehdään hiito- ja luiseluyhteyksiä. Sääolosuhteista riippuen talviluisteluratoja tai hiihtolatuja ei voida aina järjestää saaristoon. Talvisin saarilla sijaitsevat kahvilat ja ravintolat ovat kiinni Saaristokaupan yhteydessä olevaa pientä kahvilanurkkausta lukuun ottamatta. Talvisin ei tietävästi järjestetä yleisiä tapahtumia saaristossa.

Saaristo-opas, Helsingin kaupunki ja Espoon kaupunki

Rakkaudella saaristoon - kysely, Espoon kaupunkisuunnittelukeskus

www.visitespoo.fi/kokous_ ja_kongressi/ matkustus/espoossa-1_copy/ saaristoveneiden_aikataulut_copy_copy

gulavillan.fi

VIREILLÄ OLEVAT OSAYLEISKAAVAT

Saariston osayleiskaava

Bergö - Stora Bodö - Fridheminkallio osayleiskaava

VAHVISTETUT OSAYLEISKAAVAT

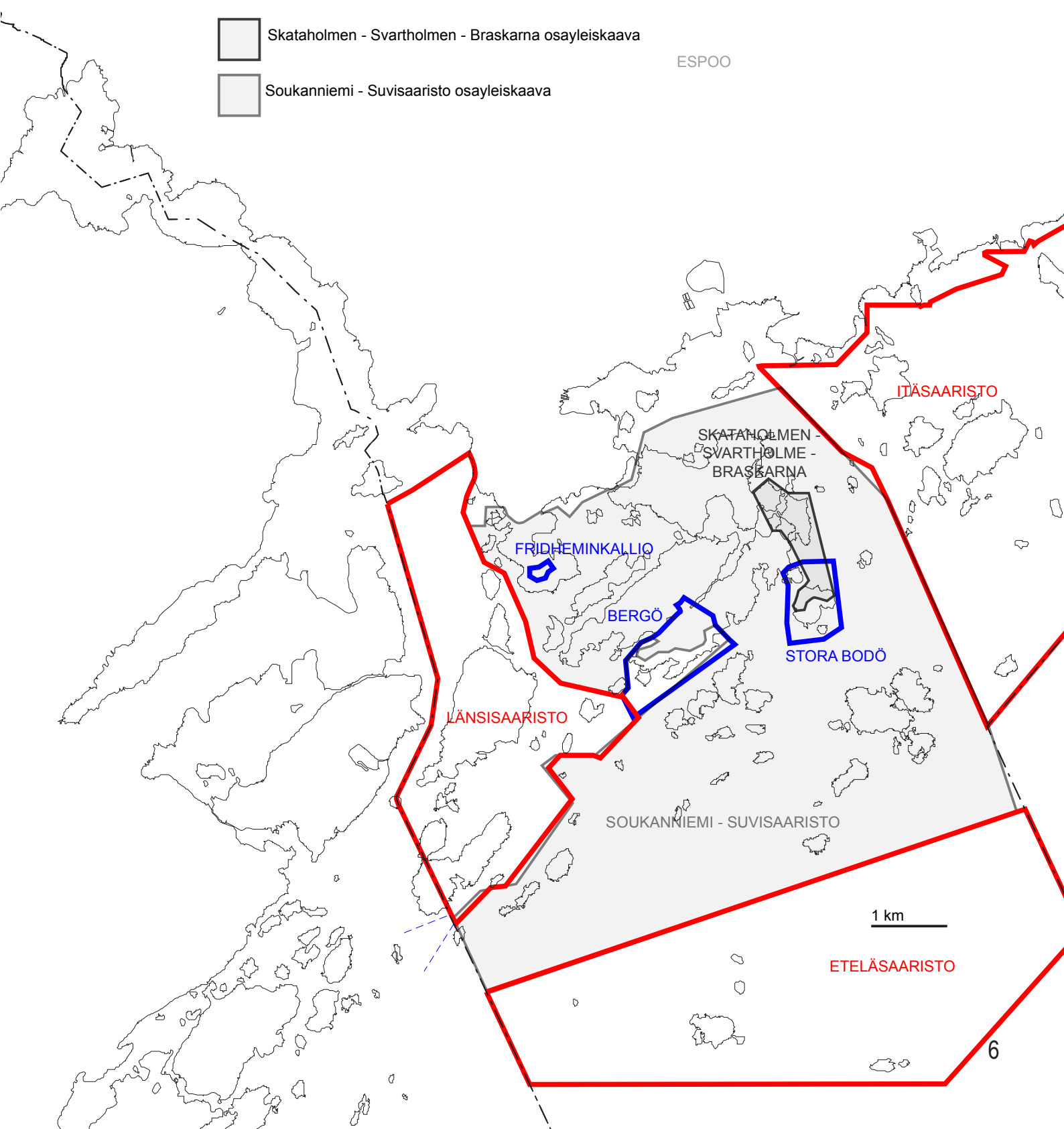

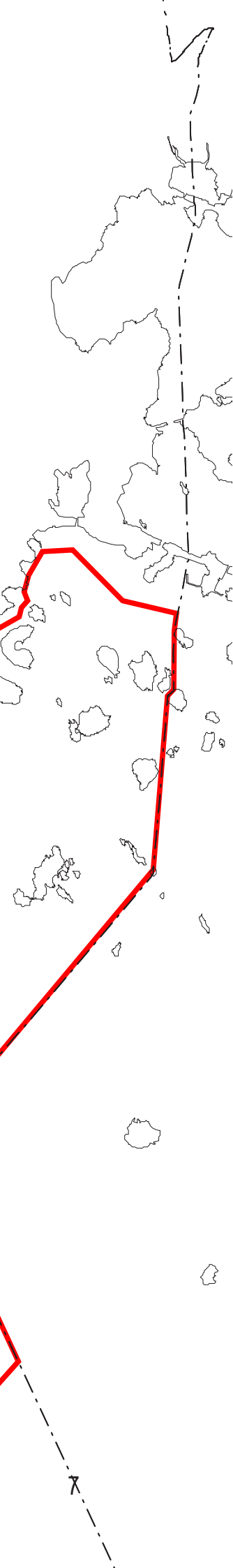
Skataholmen - Svartholmen - Braskarna osayleiskaava

Soukanniemi - Suvisaaristo osayleiskaava

ESPOO

1.2 SAARISTON OSAYLEISKAAVA

Saariston osayleiskaavan maantieteellinen alue sisältää kolme aluetta, jotka ovat Espoon saariston etelä-, itä-, ja länsi-saaristo. Saariston osayleiskaava-alueen kokonaispinta-ala on 3000 hehtaaria, mistä maapinta-alaa on noin 505 hehtaaria. Espoossa saaria on yhteensä yli 160 kappaletta ja suunnittelualueella niitä on likimäärin 80 kappaletta.

Saariston osayleiskaavalla on pitkä aikajänne ja sen toivotaan vahvistuvan ja mahdollistavan uusien rakennusten toteuttamisen aina seuraaviin vuosikymmeniin saakka.

Länsisaaristo on pääosin loma-asunto- ja virkistysaluekäytössä, ja alueelle on rajattu luonnonsuojelualueita. Itäsaaristossa sijaitsee runsaasti loma-asutuksen käytössä olevia saaria, ja eri puolella aluetta on suojelu- ja luonnonsuojelualueita. Itäsaaristossa sijaitsee myös Miessaari, joka on puolustusvoimien aluetta.

Saariston osayleiskaavaluonnos laaditaan oikeusvaikutteisena osayleiskaavana, jota käytetään rakennusluvan myöntämisen perusteena. Tällöin tavoitteena on kaavasuunnittelun avulla mahdollistaa eri maankäyttötarkoituksia saaristossa sekä kehittää saaristoon kuuluvia elinkeinoja, palveluja ja liikennettä.

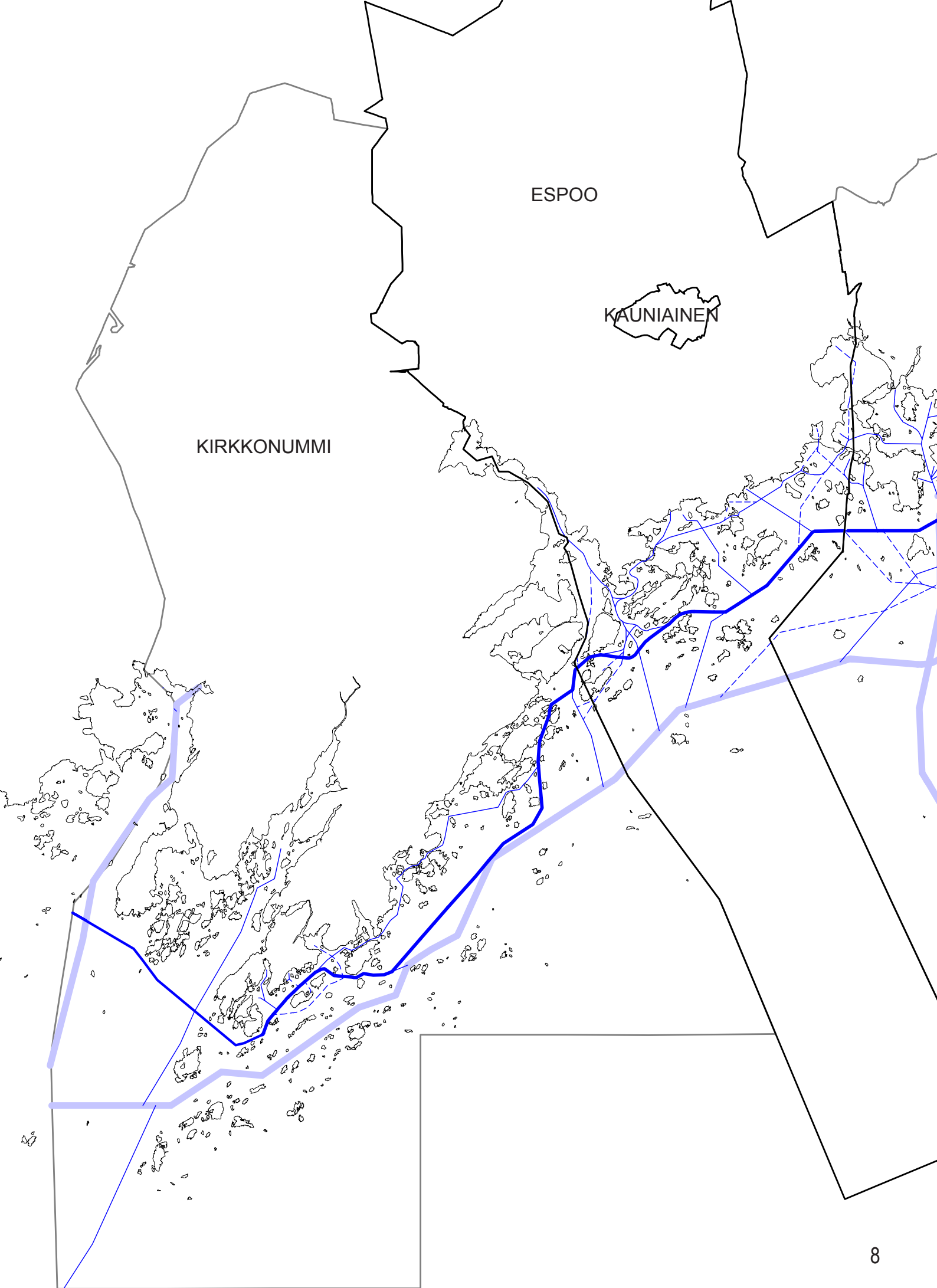
Saariston osayleiskaava laaditaan oikeusvaikutteisena osayleiskaavana, ja tällöin asemakaavoitusta ei tarvitse laatia, vaan osayleiskaava oikeuttaa suoraan rakennusluvan myöntämiseen ja ohjaa rakentamista.

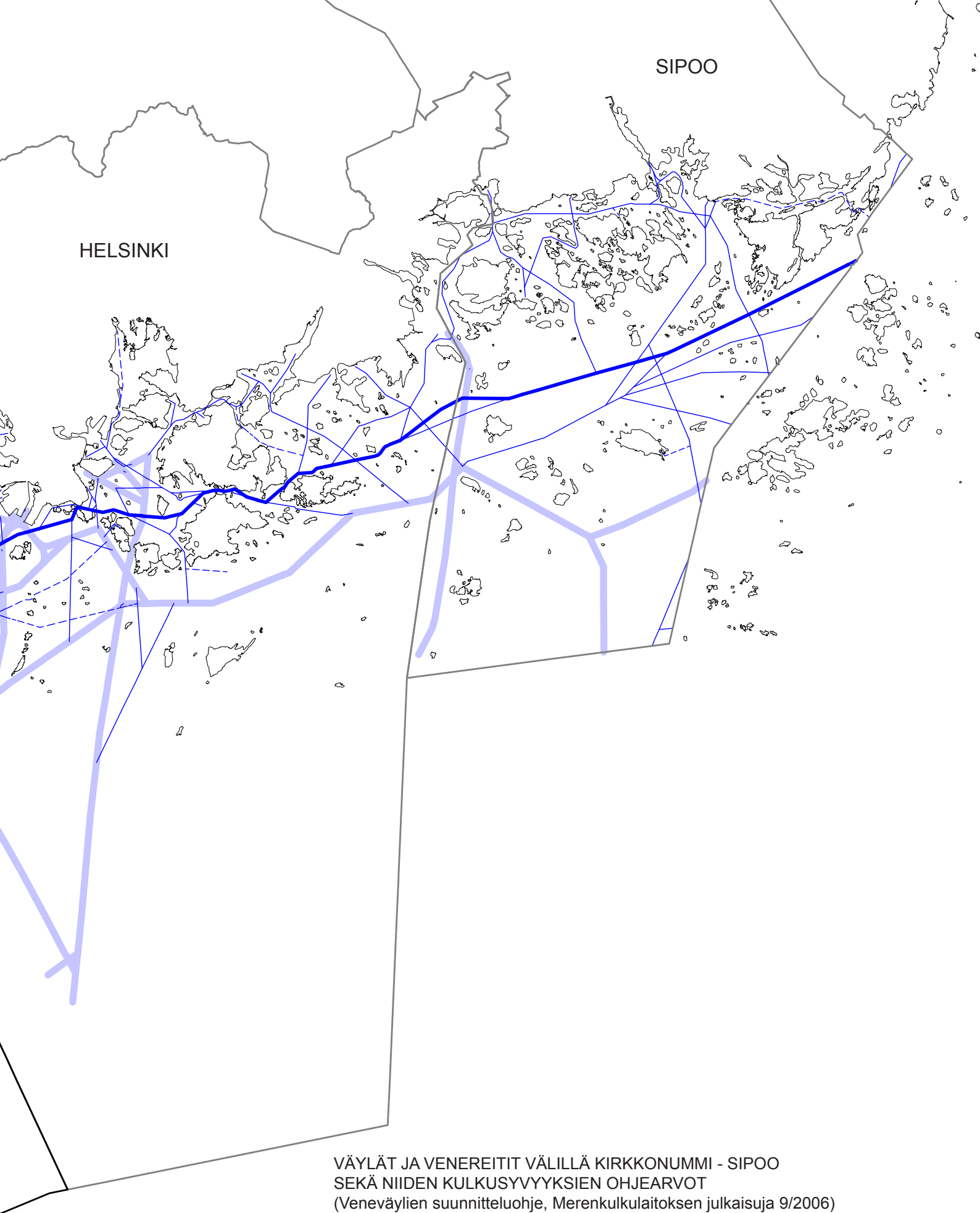
Espoon koko saariston kattavaa voimassaolevaa yleiskaavaa tai asemakaavaa ei ole ollut. Siten Saariston osayleiskaavaan on rajattu ne saaristossa olevat saaret, joissa ei ole asemakaavaa eikä kiinteää manneryhteyttä.

1.3 SAARISTON KAAVATILANNE

Vuonna 1989 on vahvistettu ensimmäinen saaristokaava, Soukanniemi-Suvisaariston osayleiskaava. Skataholmen - Svartholmen - Braskarna osayleiskaava on saanut lainvoiman vuonna 2007. Bergö - Stora Bodö - Fridheminkallio osayleiskaavan laadinta on aloitettu vuonna 2009. Sen tavoitteena on laatia kaava Soukanniemi-Suvisaaristo osayleiskaavassa vahvistamatta jääneille alueille. Kaavatilanne näkyy oheisesta kuvasta.

Saariston kaavatilanne on vaikuttanut rakentamiseen siten, että ilman voimassaolevaa kaavaa on rakennuslupamenettely edellyttänyt tonttikohtaista rakennuslupaa. Lupamenettely on ollut hankalaa ja osa luvista on edelleen valitusten kautta edennyt korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

VÄYLÄT JA VENEREITIT VÄLILLÄ KIRKKONUMMI - SIPOO
SEKÄ NIIDEN KULKUSYVYYKSIEN OHJEARVOT
(Veneväylien suunnitteluohje, Merenkululaitoksen julkaisu 9/2006)

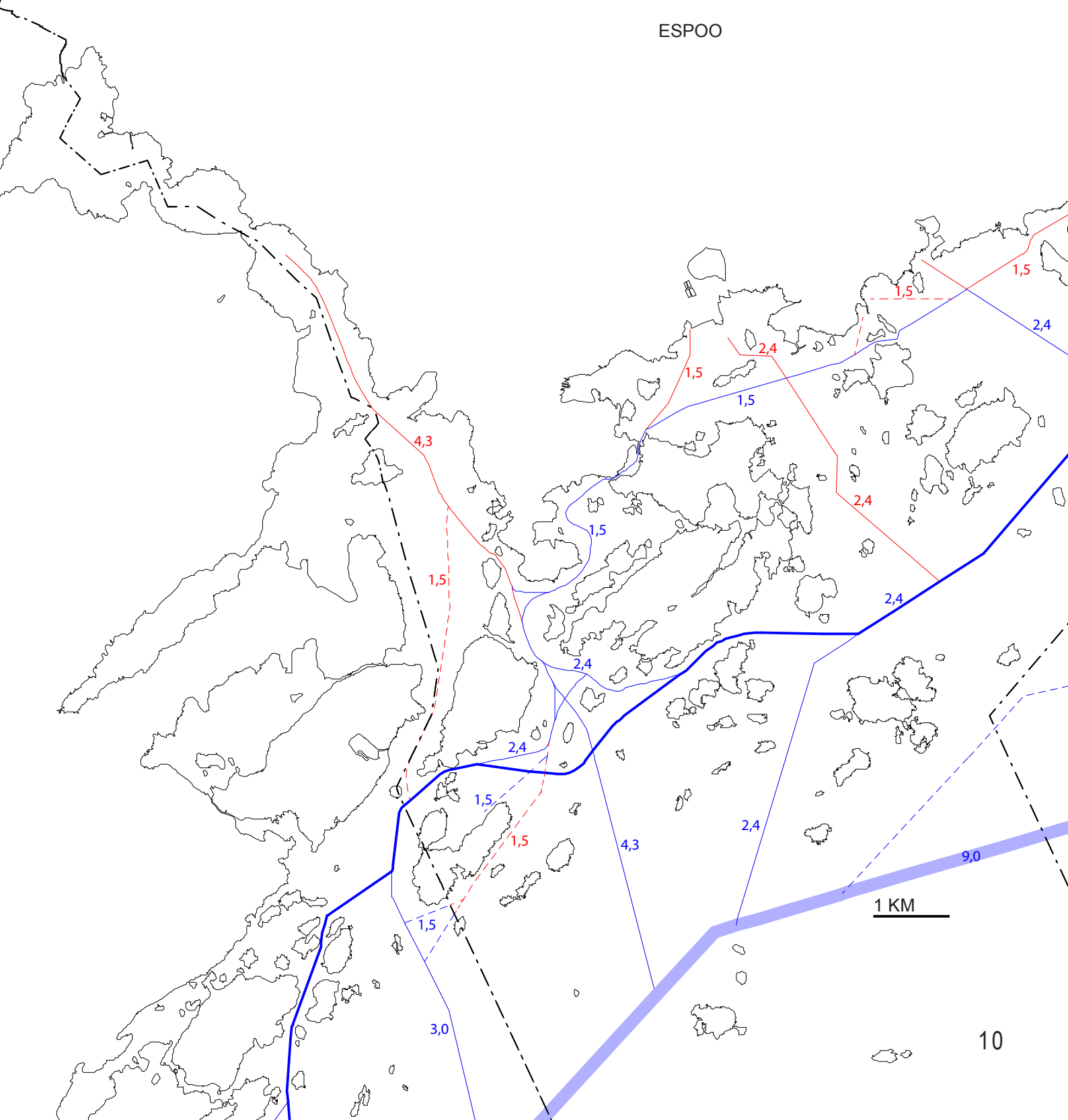
- Veneilyn runkoväylä: minimi 2.4 m
- Veneväylä: 1,0 - 2,5 m
- - - - - Veneriitti: 0,5 - 2,5 m (veneriitin kulkusyvyyydestä ei vastata)
- Kauppamerenkulun pääväylä: minimi 8 m

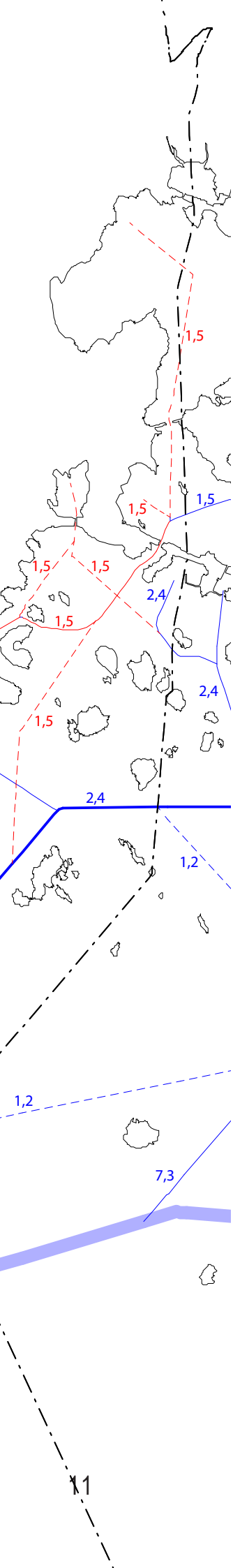
VENEVÄYLÄT JA VENEREITIT

- Veneväylä
- - Venereitti
- Espoon kaupungin hallinnoimat veneväylät
- - Espoon kaupungin hallinnoimat venereitit
- Veneilyn runkoväylä
- Kauppamerenkulun pääväylä
- 2,4 2,4 Väylän kulkusyvyyys

ESPOO

2.1 VENEVÄYLÄT JA VENEREITIT

Espoon kaupunki vastaa hallinnoimistaan kaupungin alueella kulkevista veneväylistä sekä venereittien rakentamisesta ja kunnossapidosta. Liikuntapalvelut vastaa toimenpiteistä väylänpitäjänä. Väylätarkistukset tehdään yhteistyössä Espoon meripelastusyhdistys Ry:n kanssa.

Espoon liikuntatoimi hallinnoi kaikkia venereittieitä sekä useimpia pienempiä veneväyliä. Pääosaa muista väylistä Espoossa hallinnoi Liikennevirasto.

Liikenneviraston vesiväyläluokituksessa väylät on luokiteltu kauppamerenkulun väyliin ja matalaväyliin. Nämä kaksi luokkaa on jaettu vielä kuuteen eri väyläluokkaan.

Kauppamerenkulun väylät

VL1 Kauppamerenkulun pääväylät

VL2 Kauppamerenkulun 2-luokan väylät

Matalaväylät

VL3 Hyötyliikenteen matalaväylät

VL4 Veneilyn runkoväylät

VL5 Paikallisveneväylät

VL6 Venereitit.

Väyläluokka määräytyy ensisijaisesti sen mukaan, mitä liikennettä varten väylä on perustettu, eli mitä liikennettä väylän katsotaan ensisijaisesti palvelevan.

Väyläluokkien 1 ja 2 väylät on rakennettu ensisijaisesti kauppamerenkulun liikennettä silmällä pitäen, väyläluokan 3 väylät muuta hyötyliikennettä kuin kauppamerenkulkua varten (muun muassa yhteysalusliikenne, uitto, matkustaja-alusliikenne, kalastus, viranomaiskäyttö) ja väyläluokkien 4–6 väylät veneilyn tarpeita varten. Veneilyn pääväylät kuuluvat lähtökohtaisesti väyläluokkaan 4 (veneilyn runkoväylät), veneilyn paikallisväylät väyläluokkaan 5 (paikallisveneväylät) ja reittitasoiset veneväylät luokkaan 6 (venereitit). Väyläluokkien VL4–VL6 väyliä kutsutaan yhteisesti nimityksellä veneväylät.

*Ohje, Vesiväyliin liittyviä kasitteita/
Liikennevirasto/2011*

www2.liikennevirasto.fi/julkaisut/pdf3/ohje_2013_liikenneviraston_vesivaylaluokitus_web.pdf

www2.liikennevirasto.fi/julkaisut/pdf3/ohje_2013_liikenneviraston_vesivaylaluokitus_web.pdf

VENESATAMAT

Yksityinen venesatama

Espoon kaupungin venesatama

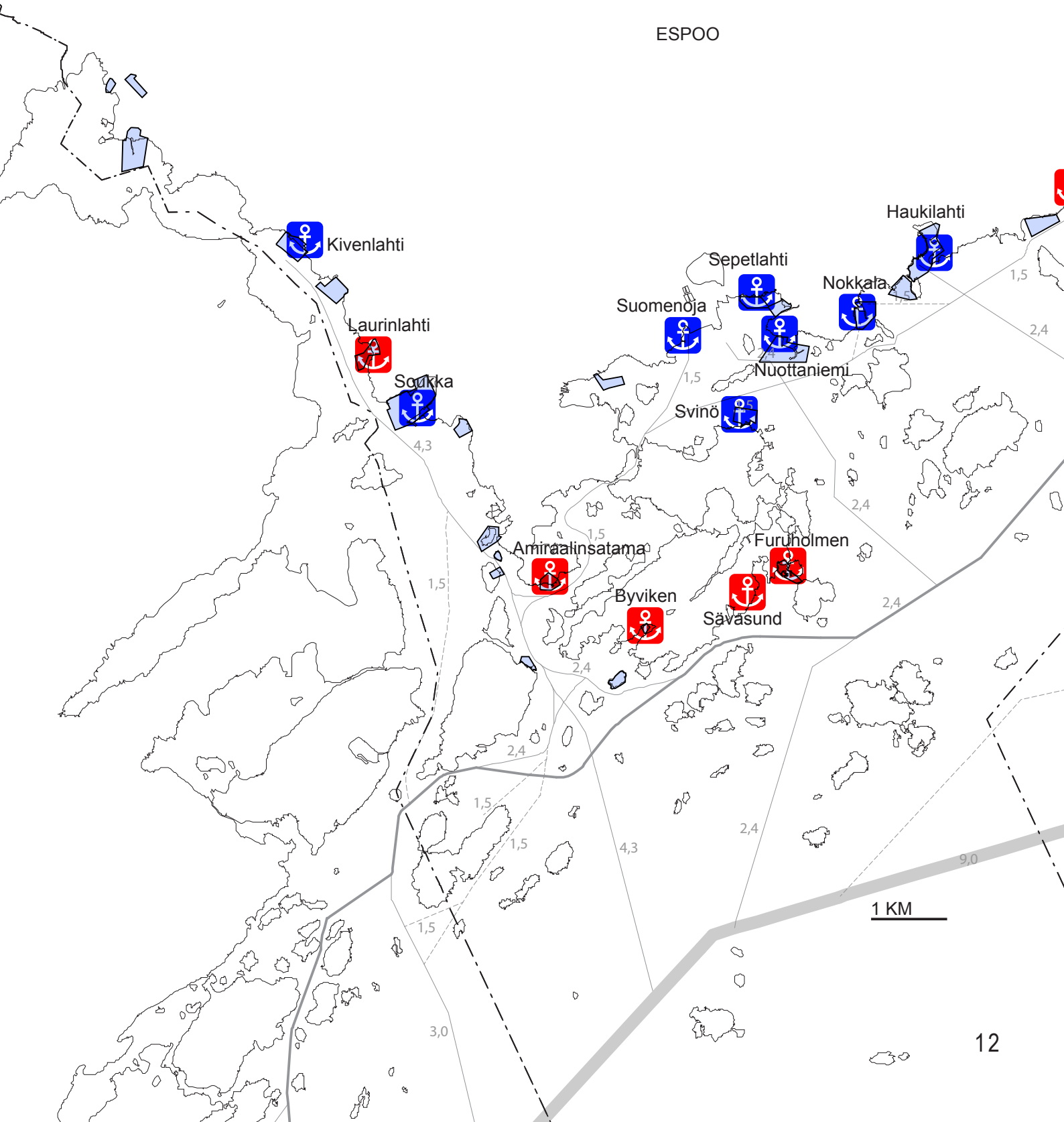

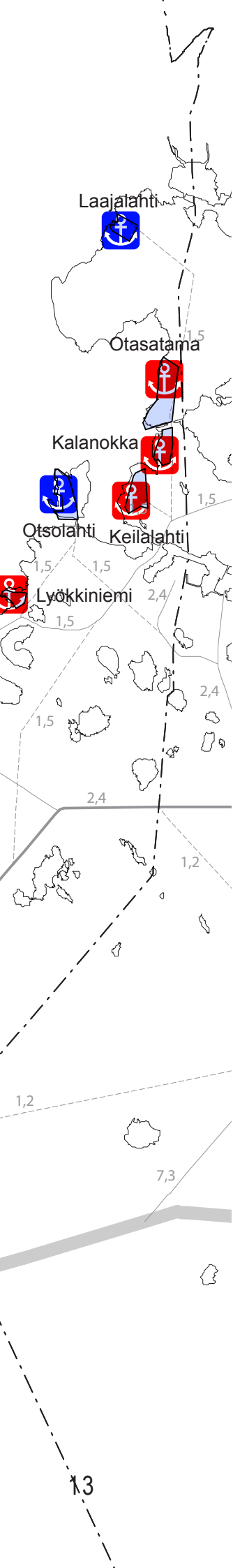
Espoon eteläosien yleiskaavan satama-alueet (LS)

KAUNIAINEN

ESPOO

2.2 VENESATAMAT

Espoossa on yhteensä 19 venesatamaa. Espoon kaupungin hallinnassa on kymmenen venesatamaa ja yksityisten venekerhojen hallinnassa yhdeksän venesatamaa.

Espoon kaupungin hallinnassa ovat Kivenlahden, Soukan, Svinön, Suomenojan, Sepetlahden, Nuottaniemen, Nokkalan, Haukilahden, Otsolahden ja Laajalahden venesatamat. Jokaisessa satamassa toimii yksi tai useampi venekerho. Yksityisten tahojen hallinnoimia satamia ovat Laurinlahden venekerhon satama, Amiraalinsatama, Byviken, Sävasund, Furuholmen, Lyökkinieki, New Port Keilalahti, New Port Kalanokka ja Otasatama.

Venesatamat voidaan luokitella niiden tarjoamien palvelujen mukaan kotisatamiin, käyntisatamiin ja turvasatamiin (Ympäristöministeriö 1990). Käyntisatamat voidaan luokitella edelleen vierassatamiin, palvelusatamiin, yleisiin laituriin ja luonnonsatamiin. Turvasatamat puolestaan luokitellaan suojasatamiin ja hätäsatamiin.

Kotisatama on yleisimmin kunnan tai venekerhon ylläpitämä tai kaupallinen satama, jossa venepaikan omistava tai hallitseva veneilijä voi säilyttää venettään veneilykauden aikana.

Käyntisatama puolestaan on satama, josta huviveneilijä voi hakea erilaisia palveluja. Käyntisatamat jaetaan palveluvarustustasoltaan neljään eri ryhmään, jotka ovat vierassatamat, palvelusatamat, luonnonsatamat ja turvasatamat.

Käyntisatamista vierassatama on palveluvarustukseltaan korkeatasoisin ja monipuolisesti venematkailua palveleva satama. Espoossa ei tällä hetkellä ole yhtäkään vierassatamaa. Vierassatamassa on juomavesi, elintarvikemyynti, veneille tarkoitettu polttoainejakelu, talousjätehuolto, käymälä, pesumahdollisuus, puhelin sekä vähintään 10 kiinteää vieraspaikkaa.

Palvelusatama on tarkoitettu pääasiassa elintarvike-, vesi- ja polttoainetäydennyksiä varten ja siellä voi olla myös vieraspaikkoja. Espoossa Svinö on ainoa satama, jossa on polttoainemyynti.

Yleinen laituri puolestaan on kyläsatama tai muu piensatama, joka palvelee pääasiassa kalastusta tai matkustaja- tai yhteysliikennettä. Espoon saaristossa liikennöi saaristoveneet, jotka pysäköivät Espoon kaupungin yleisillä laitureilla, omassa kohdassa laiturialietta.

Neljäs käyntisatama on luonnonsatama. Se on kunnan, yhdistyksen tai muun yhteisön virkistystarkoituksiin varattu tai yleiseen käyttöön otettu satama luonnonvaraisella alueella. Espoon kaupungin useissa ulkoilusaarissa on yleisiä virkistystarkoituksiin varattuja luonnonsatamia.

Turvasatamat puolestaan ovat satamia, joista voi tilanteen vaatiessa hakea suojaa, saada ensiapua tai korjausapua. (Ympäristöministeriö 1990). Espoossa on yksi turvasatama Gåsgrundetissa, joka toimii myös vieraslaiturina.

www.espoo.fi/fi-FI/Kulttuuri_ja_liikunta/Ulkoilu/Veneily/Venesatamat

Venesatamien yleissuunnitelma osa 1, Manner-Espoon venesatamat / Espoon eteläosien yleiskaava, yleiskaavaluonnos 2030 / 2004

www.ymparisto.fi/download.asp?contentid=85903

www.marinetekgroup.com/fi/palvelut+ja+tuotteet/new+port+satamat/satamat/new+port+kalanokka/

www.marinetekgroup.com/fi/palvelut+ja+tuotteet/new+port+satamat/satamat/new+port+keilalahti/

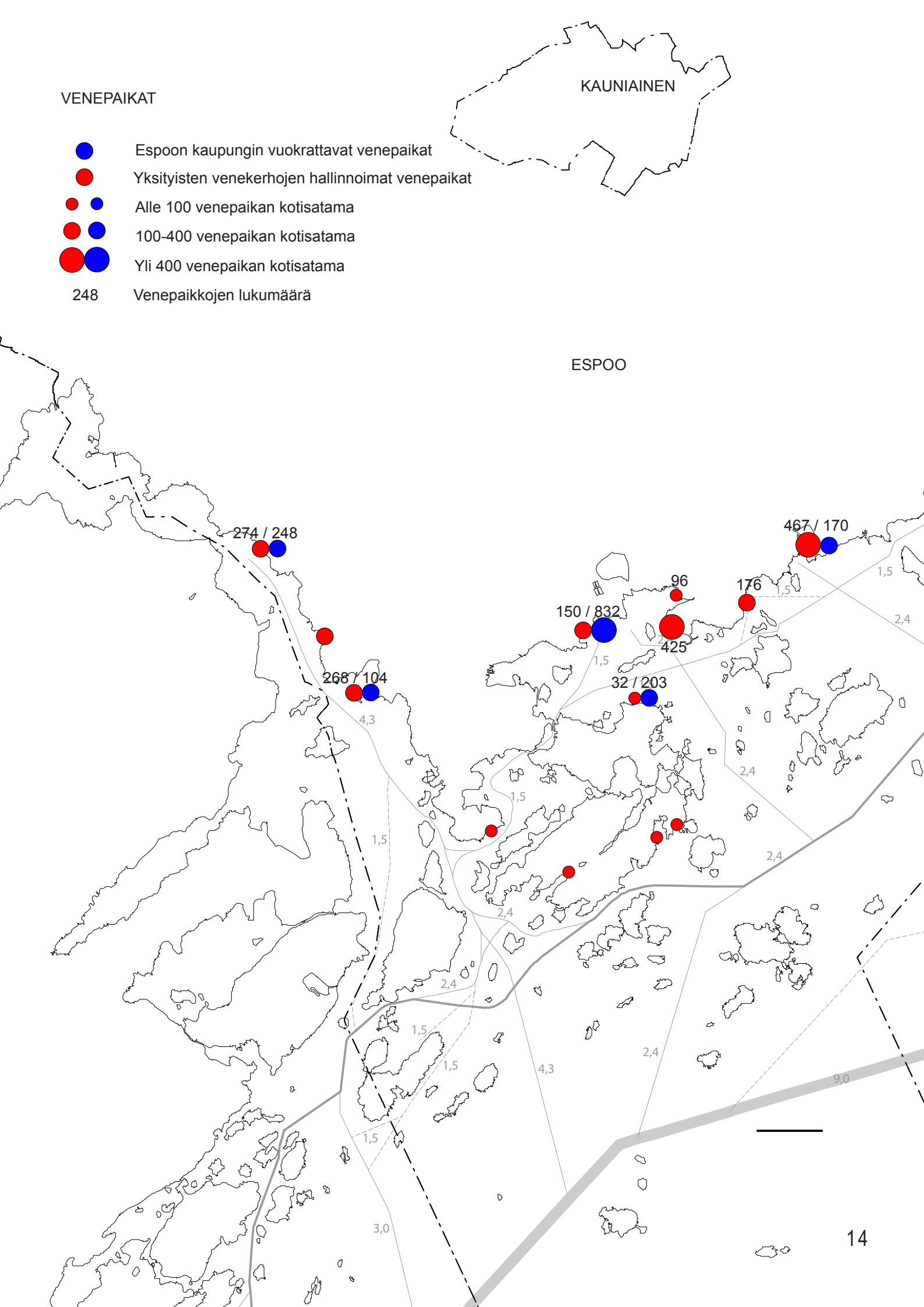
www.esbosegelforening.fi/amiralshamnen

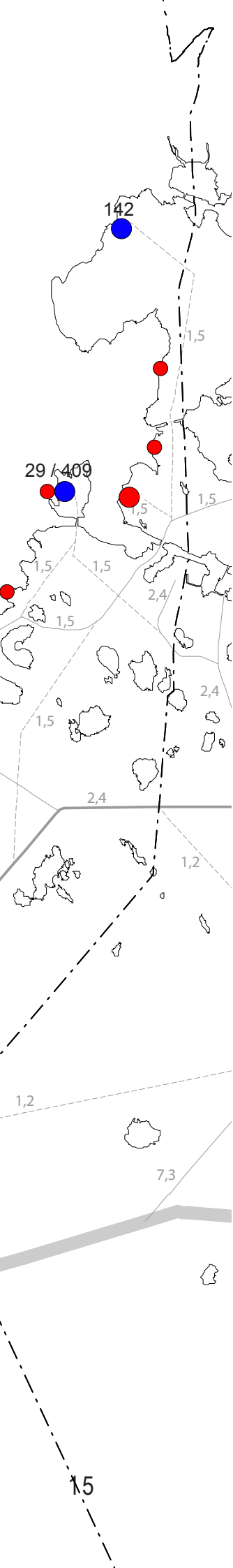
venenetti.fi/satamat/lantinen-suomenlahti/espoo/

www.otavene.net/

VENEPAIKAT

- Espoon kaupungin vuokrattavat venepaikat
- Yksityisten venekerhojen hallinnoimat venepaikat
- ● Alle 100 venepaikan kotisatama
- ● 100-400 venepaikan kotisatama
- ● Yli 400 venepaikan kotisatama
- 248 Venepaikkojen lukumäärä

2.3 VENEPAIKAT

Espoon kaupungin venesatamissa on 4200 venepaikkaa. 1800 on yksityisessä omistuksessa. Talvisäilytyspaikkoja on noin 2 800. Kaikkiaan Espoossa on noin 6 000 venepaikkaa eli yksi venepaikka 36 asukasta kohti. Venepaikkojen lisätarpeeksi arvioidaan 3 000 venepaikkaa, jolloin venepaikkoja on yksi noin 34 asukasta kohti. Espooseen kohdistuu myös seudullista venepaikkatarvetta. (Espoon eteläosien yleiskaavaselostus)

Vuonna 2013 venepaikkahakemuksia jätettiin Espoossa yli 500 kappaletta ja jaossa oli 214 venepaikkaa. Tarve olisi siis ollut vielä 286 venepaikalle. (Liikuntapalvelut / 2013)

Espoon kaupungin venesatamissa kaupunki omistaa kaikki venepaikat, mutta osaa paikoista hallinnoivat yksityiset venekerhot. Ainoastaan Laajalahden venesatamassa kaikki venepaikat ovat kaupungin hallinnoimia. Kaupungin satamista Sepetlahdessa, Nuottaniemessä ja Nokkalassa kaikki venepaikat ovat venekerhojen hallinnoimia. Satamien kunnossapidosta huolehtii kaupunki.

Liikuntatoimen keskus hallinnoi ja kunnossapitää kaupungin venesatamia, merialueita ja saariston ulkoilualueita sekä hoitaa kalataloutta ja saariston

yhteysalusliikenteen järjestämisen. Se vuokraa venepaikat itse tai satamissa toimivien venekerhojen kautta.

Espoon kaupungin venepaikat 2013

Haukilahti	172
Kivenlahti	338
Otsolahti	380
Soukka	129
Suomenoja	978
Svinö	210

Kaikki yhteensä 2207

Alla olevassa taulukossa ei oteta huomioon 1800 yksityisessä käytössä olevia venepaikkoja, joille ei voi rantautua. Espoon kaupungin omistamat 4200 venepaikkaa jakautuvat tällöin 52,38 asukasta per venepaikka.

www.espoo.fi/fi-FI/Kulttuuri_ja_liikunta/Ulkoilu/Veneily/Venesatamat

Venesatamien yleissuunnitelma osa 1, Manner-Espoon venesatamat / Espoon eteläosien yleiskaava, yleiskaavaluonnos 2030 / 2004

Espoon eteläosien yleiskaavaselostus

Liikuntapalvelut - vuosikertomus 2012

Venepaikat vuonna 2000-2002

(Venesatamien yleissuunnitelma osa 1, Manner-Espoon venesatamat / Espoon eteläosien yleiskaava, yleiskaavaluonnos 2030 / 2004)

	Kaupunki	Venekerhot	Yksityiset laiturit	Yhteensä
Espoo	2300	2000	1700	6000
Helsinki	3500	7500	1000	12000
Yht.	800	9500	2700	18000

	Arvion kattavuus	Venepaikat	Asukasluku	Asukkaita/vp
Espoo	Kaikki	6000	220 000	36,7
Helsinki	Kaikki	12000	530 000	44,2
Turku	Kaupungin ilmoittamat	1360	173 686	127,7
Oulu	Kaupungin ilmoittamat	935	123 274	131,8
Vaasa	Kaupungin ilmoittamat	2755	57 014	20,7
Kotka	Kaupungin ilmoittamat	4420	54 768	12,4
Uusikaupunki	Kaupungin ilmoittamat	1591	17 021	10,7
Hanko	Kaupungin ilmoittamat	1070	10 008	9,4

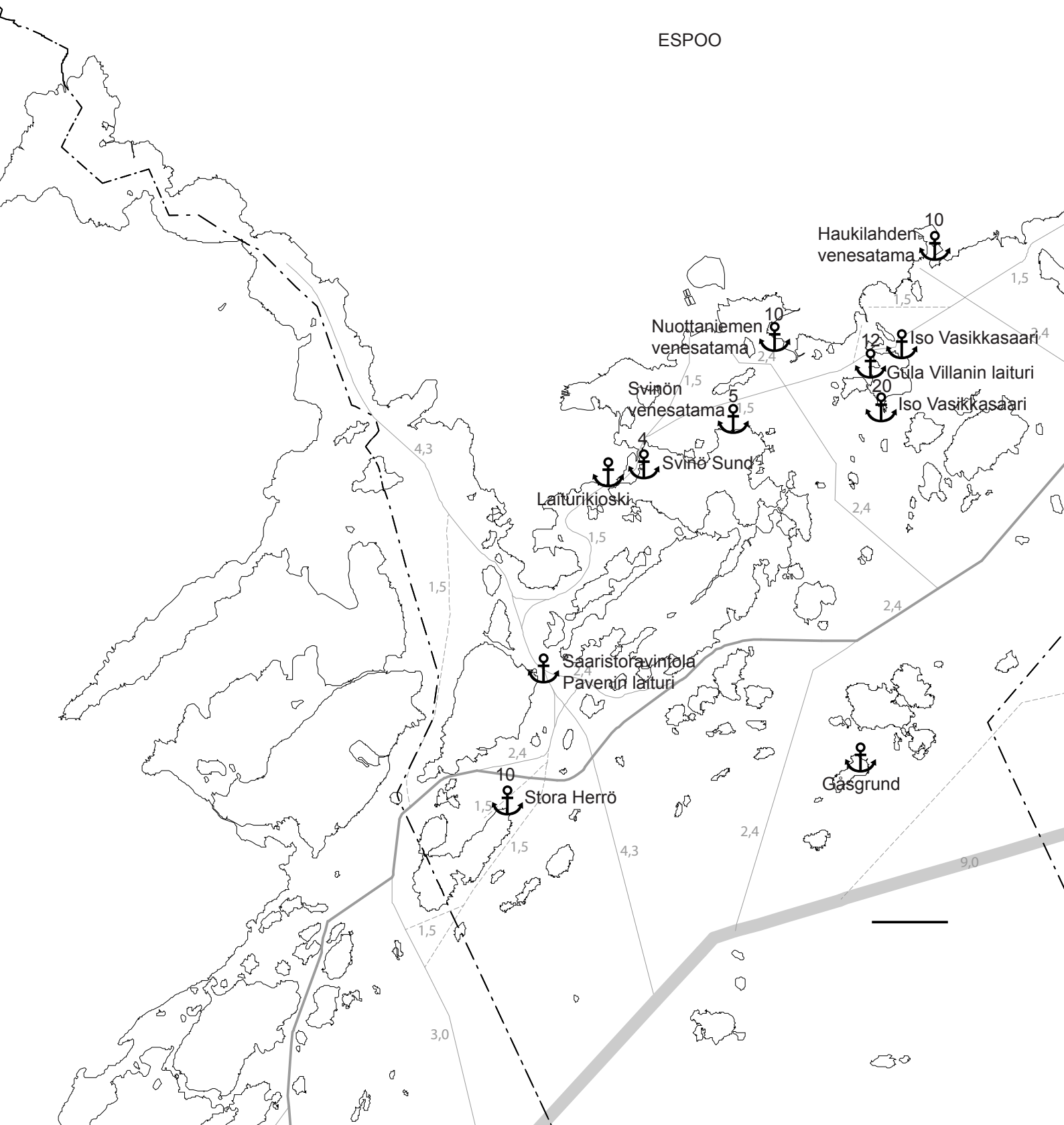
VIERASVENEPAIKAT

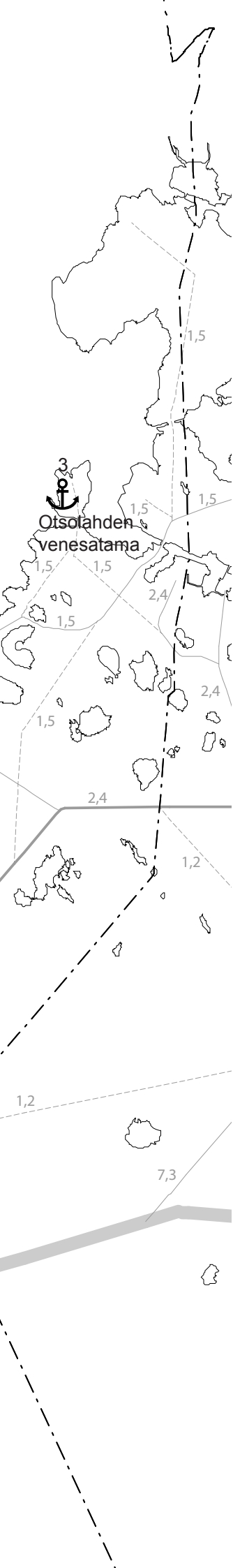

Vieraslaiturit

10 Venepaikkojen lukumäärä

ESPOO

2.4 VIERASVENEPAIKAT

Espoossa ei ole kansainvälisiä standardeja täyttävää vierassatamaa. Vierassatamassa tulisi olla juomavesi, elintarvikemyynti, veneille tarkoitettu polttoainejakelu, talousjätehuolto, käymälä, pesumahdollisuus, puhelin sekä vähintään kymmenen kiinteää vieraspaikkaa.

Tällä hetkellä Espoossa on tiettävästi 12 vieraslaituria merenrannalla. Espoon kaupungin venesatamista vieraslaitureita on Svinössä, Nuottaniemessä, Haukilahdessa ja Otsolahdessa. Espoon kaupungin ulkoilusaarista vieraslaituri on Stora Herrössä, Gåsgrundetissa ja Isossa Vasikkasaassa, jossa on kaksi vieraslaituria. Ison Vasikkasaaren toinen vieraslaituri valmistui kesällä 2013, ja siinä on 20 venepaikkaa.

Muita vieraslaitureita ovat Saaristoravintola Pavenin asiakkaille tarkoitettu laituri Pentalassa, Laiturikioski ja Svinö Sund Suvisaaristossa ja Ison Vasikkasaaren ravintola Gula Villanin asiakkaille tarkoitettu laituri.

www.ymparisto.fi/download.asp?contentid=85903

www.paven.fi/index.php/fi/saapumisohjeet

www.laiturikioski.fi/

www.tritonmarin.fi/fi/skata-marin-fi.html

venenetti.fi/satamat/lantinen-suomenlahti/espoo/372-espoo-nuottaniemi/espoo-nuottaniemi

venenetti.fi/satamat/lantinen-suomenlahti/espoo/369-espoo-haukilahti/espoo-haukilahti

venenetti.fi/satamat/lantinen-suomenlahti/espoo/362-espoo-otsolahti/espoo-otsolahti

Helsinki-Parainen / Merikarttasarja 2012 / Liikennevirasto

Ravintola Gula Villanin laiturit Isossa Vasikkasaarella

Haukilahden venesataman vieraslaiturit

Vieraslaituri Svinö Sund

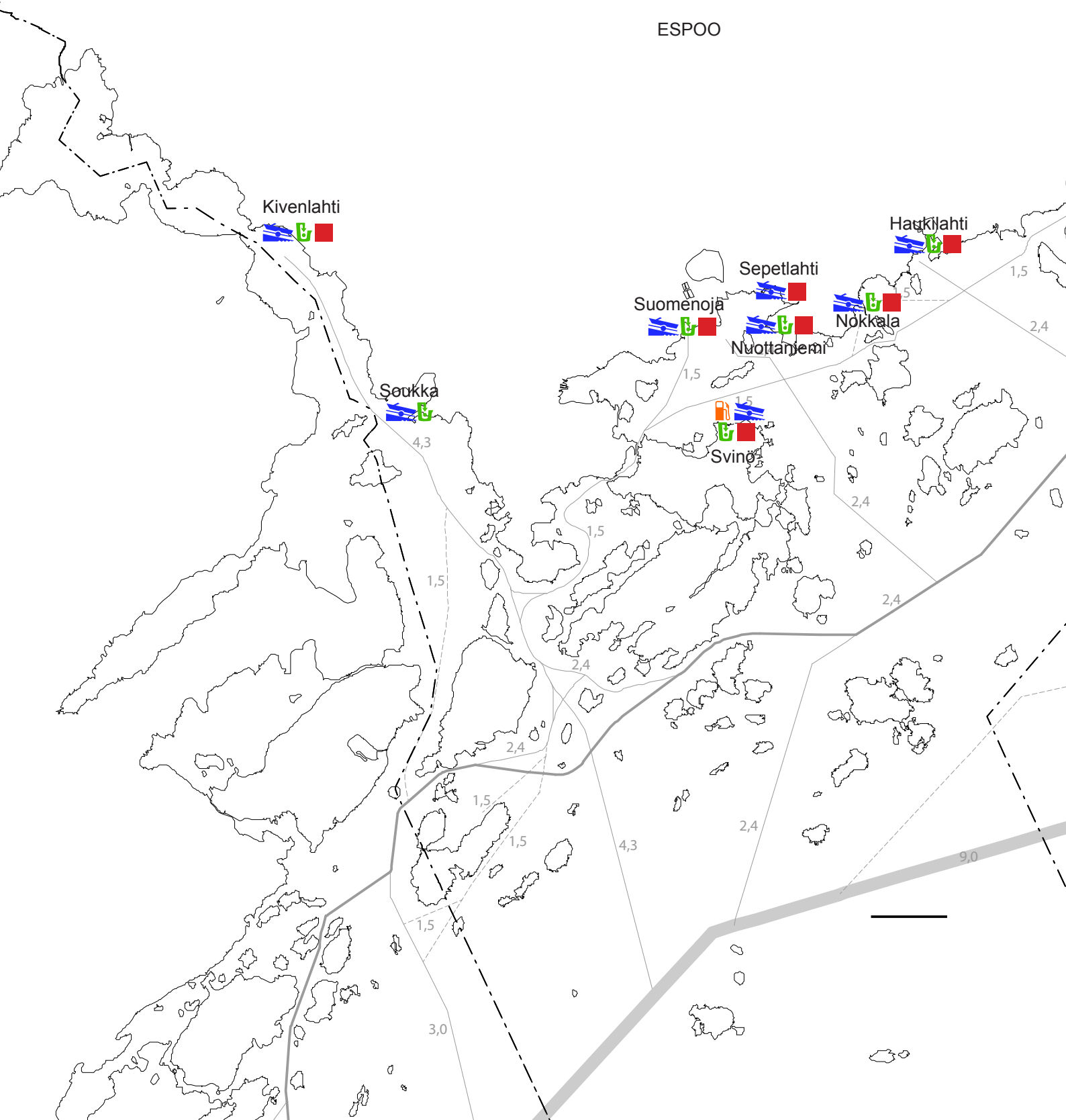

Laiturikioski

- Polttoaineenjaku
- Veneennostoliuska
- Septitankin tyhjennyspiste
- Talvisäilytysalue

ESPOO

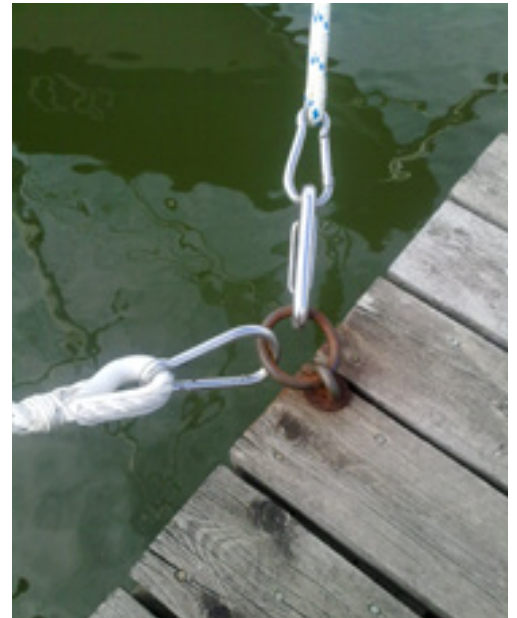

2.5 ESPOON KAUPUNGIN SATAMIEN PALVELUJA

Liikuntapalvelut huolehtii Espoon kaupungin satamien kunnossapidosta. Satamissa on kaupungin juomavesi ja ongelmajätepisteet. Jokaisessa satamassa toimii venekerho tai useita venekerhoja, jotka huolehtivat satama-alueen vartioinnista. Veneiden talvisäilytysmahdollisuus kuuluu venepaikkaan.

Espoon kaupungin satamista kaikissa on veneennostoluiskat. Sepetlahden venesatamaa lukuunottamatta kaikissa kaupungin satamissa on septitankin tyhjennyspisteet eli veneen WC:n imutyhjennyspisteet.

www.espoo.fi/fi-FI/Kulttuuri_ja_liikunta/Ulkoi lu/Veneily/Venesatamat

Haukilahden venesataman veneluiska

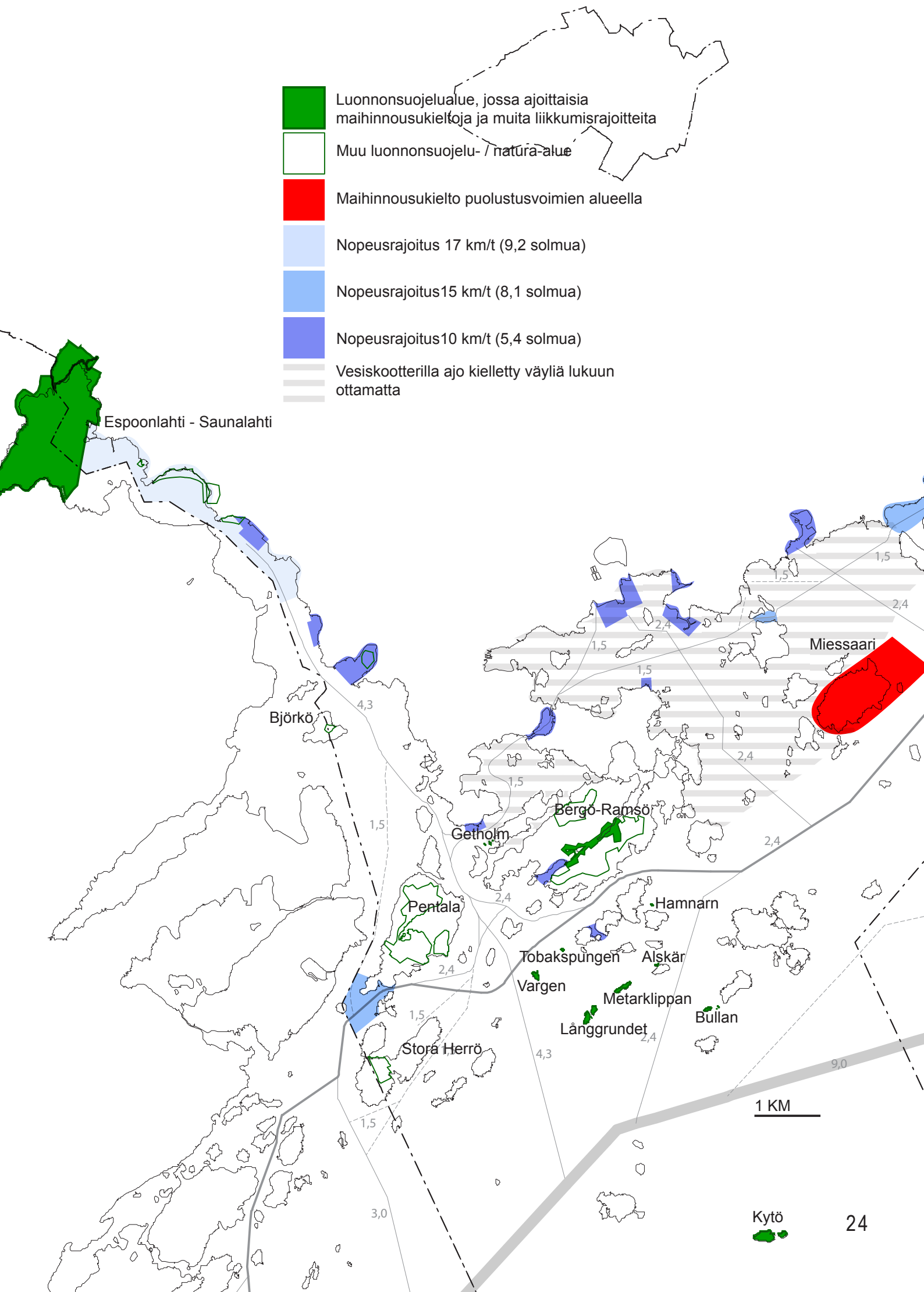
Suomenojan venesatama

Svinön venesatama

Amiraalinsatama

2.6 VESILIIKENTEEEN RAJOITUKSET

Veneily on Suomessa jokamiehen oikeus. Se perustuu vesilakiin, jonka mukaan veneilijä voi kulkea avoimilla vesialueilla ja ankkuroitua tilapäisesti, kunhan siitä ei aiheudu tarpeetonta häiriötä. Lisäksi jokamiehen oikeuksiin kuuluvat muun muassa liikkuminen jalan, hiihtäen tai pyöräillen, oleskeleminen alueilla, joissa liikkuminenkin on sallittua, luonnonmarjojen, sienten ja kukkien poimiminen, onkiminen, pilkkiminen, uiminen, peseytyminen ja jäällä kulkeminen.

Espoon saaristossa on useita alueita, joissa on erilaisia vesiliikennerajoituksia. Miessaari ja sitä ympäröivä vesialueet ovat puolustusvoimien aluetta, ja siellä on maihinnousukiello. Rauhoitetuilla lintuluodoilla on maihinnousu ja liikkuminen kiellettyä lintujen pesintäaikana eli useimmiten huhtikuusta elokuun puoliväliin.

Sisälähdissä, salmissa ja satamaltaissa korkein sallittu nopeus on pääsääntöisesti 10 km tunnissa. Laajalahdella ja Espoonlahdella saa kuitenkin ajaa 20 km tunnissa luonnonsuojelualueita lukuun ottamatta. Useimmilla nopeusrajoituksalueilla on myös aallokon aiheuttamisen kiello. Laajalahdella ja Miessaarenselän - Suvisaariston välisellä merialueella on vesiskootterilla ajo kielletty, väyliä lukuun ottamatta. Satamista saa kuitenkin ajaa vesiskootterilla suoraan väylille.

Espoon saariston suurimmat luonnonsuojelualueet ovat Natura 2000-verkostonkin kuuluvat Espoonlahden ja Laajalahden luonnonsuojelualueet. Espoonlahdella suojellaan linnustolle arvokasta laajaa ja matalaa merenlahtea sekä jalopuulehdon, niittyjen ja hakamaan muodostamaa aluetta. Luonnonsuojelualueella, lukuunottamatta kieltoalueen poikki kulkevaa reittiä Mankinjoelle, on moottorikäyttöisillä vesikulkuneuvoilla liikkuminen kielletty. Lisäksi luonnonsuojelualueen poikki kulkevalla reitillä sekä Espoonjoella ja Mankinjoella on 10 km/h nopeusrajoitus. Laajalahdella puolestaan suojelun kohteena ovat linnusto ja erilaiset kosteikkoluontotyypit, ja siellä liikkuminen on kielletty sulan veden aikana.

Saaristossa on myös luonnonsuojelualueita, joissa ei ole varsinaisia vesiliikenteen rajoituksia. Näitä alueita on Bergössä, Ramsössä,

Stora Herrössä, Pentalassa ja Björkössä. Espoonlahdella on myös kolme erityisesti suojeltaviin lajeihin kuuluvan meriuposkuoraisen esiintymisaluetta. Vesiliikenteen rajoitusten tavoitteena on lisätä veneilyn turvallisuutta, ehkäistä vahinkoja ja haittoja rannoilla, lisätä ulkoilu- ja asuinalueiden viihtyisyyttä ja suojella luontoa. Alhaiset nopeudet lisäävät turvallisuutta, ehkäisevät vahinkoja ja aiheuttavat vähäisempää melua. Voimakkaat aallot saattavat aiheuttaa vaaratilanteita ja ne myös kuluttavat rantoja ja voivat vaurioittaa veneitä ja laiturirakenteita. Lisäksi lintujen pesintä saattaa epäonnistua liikkeen tai muun häiriön vuoksi.

Luonnonsuojelualueilla jokamiehen oikeudet eivät sellaisenaan ole voimassa. Kasvien ja kasvinosien kerääminen sekä hyönteisten pyydystäminen on pääsääntöisesti luvanvaraista toimintaa ja sallittu vain tieteellistä tutkimusta varten. Liikkumista voidaan rajoittaa, jos alueen eläimistön tai kasvillisuuden säilyttäminen sitä vaatii. Samoin leiriytymistä voidaan rajoittaa tai se voidaan kieltää kokonaan. Tällaiset rajoitukset löytyvät luonnonsuojelualueen perustamispäätöksen rauhoitusmääräyksistä tai sen järjestyssäännöstä. Eri luonnonsuojelualuetyypit poikkeavat kuitenkin varsin paljon toisistaan tässä suhteessa.

Veneilijän opas / Helsingin kaupungin liikuntavirasto / 2013

Espoon eteläosien yleiskaavaselostus

www.ymparisto.fi/default.asp?contentid=435970&lan=FI

<http://www.luontoon.fi/RetkeilynABC/yleista/jokamiehenoikeudet/jokamiehenoikeudetluonnonsuojelualueilla/Sivut/Default.aspx>

www.hel.fi/hel2/Helsinginseutu/liitteet/Saaristo_opas.pdf

Uudenmaan ympäristökeskuksen raportteja 23/2008 / Espoonlahden hoito- ja käyttösuunnitelma / Sirkka-Liisa Helminen, Pirita Soini ja Rauno Yrjölä

www.ely-keskus.fi/web/ely/ymparisto?p_p_auth=M5OI84wD&p_p_id=77&p_p_lifecycle=0&p_p_state=maximized&p_p_mode=view&_77_struts_action=%2Fjournal_content_search%2Fsearch

Palvelukartta / Kaupunkimittausosasto / Helsinki / 2012

- Saaristovene Aurora
- Saaristovene Ilves
- Saaristovene Tuulikki

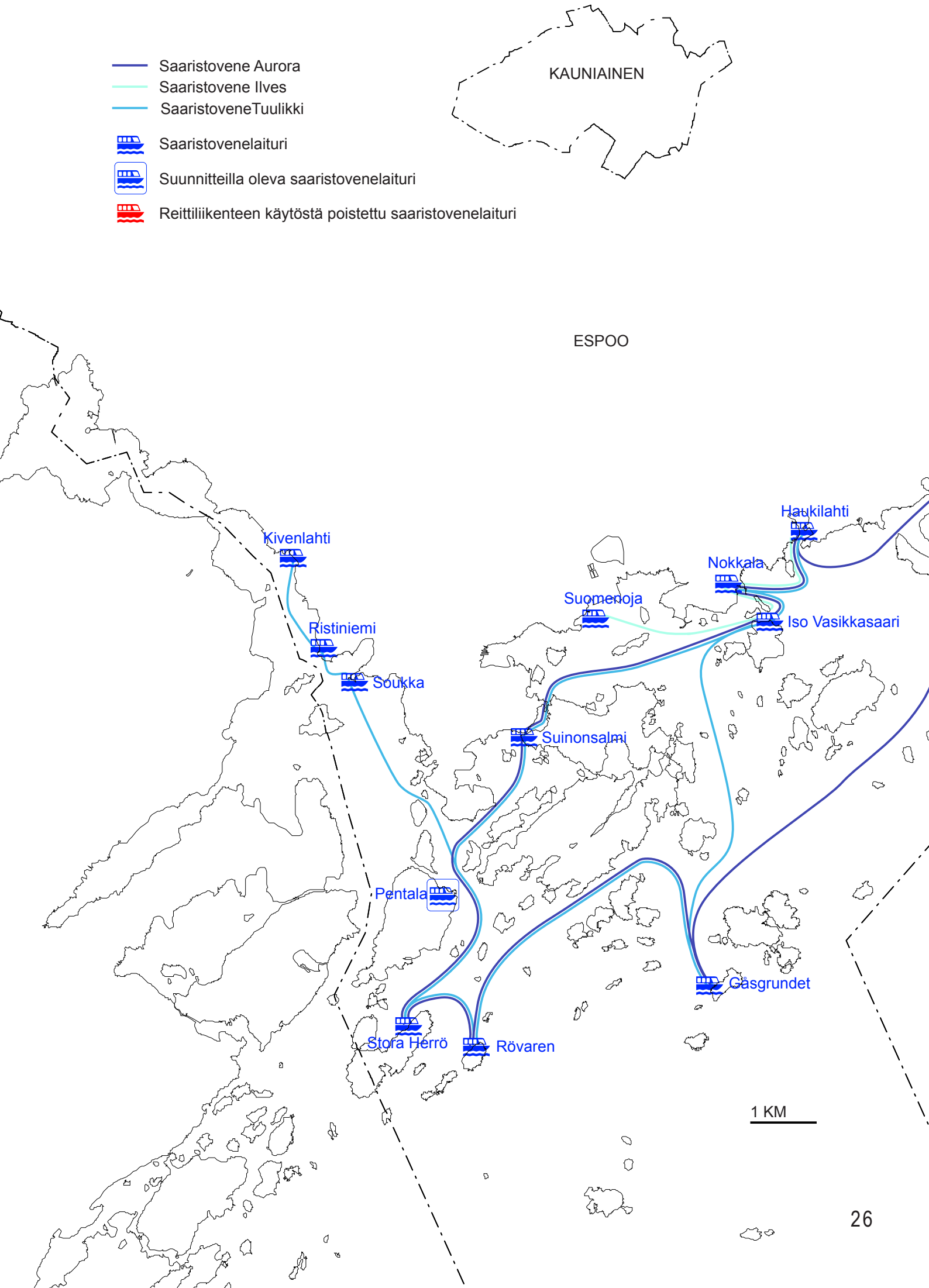
Saaristovenelaituri

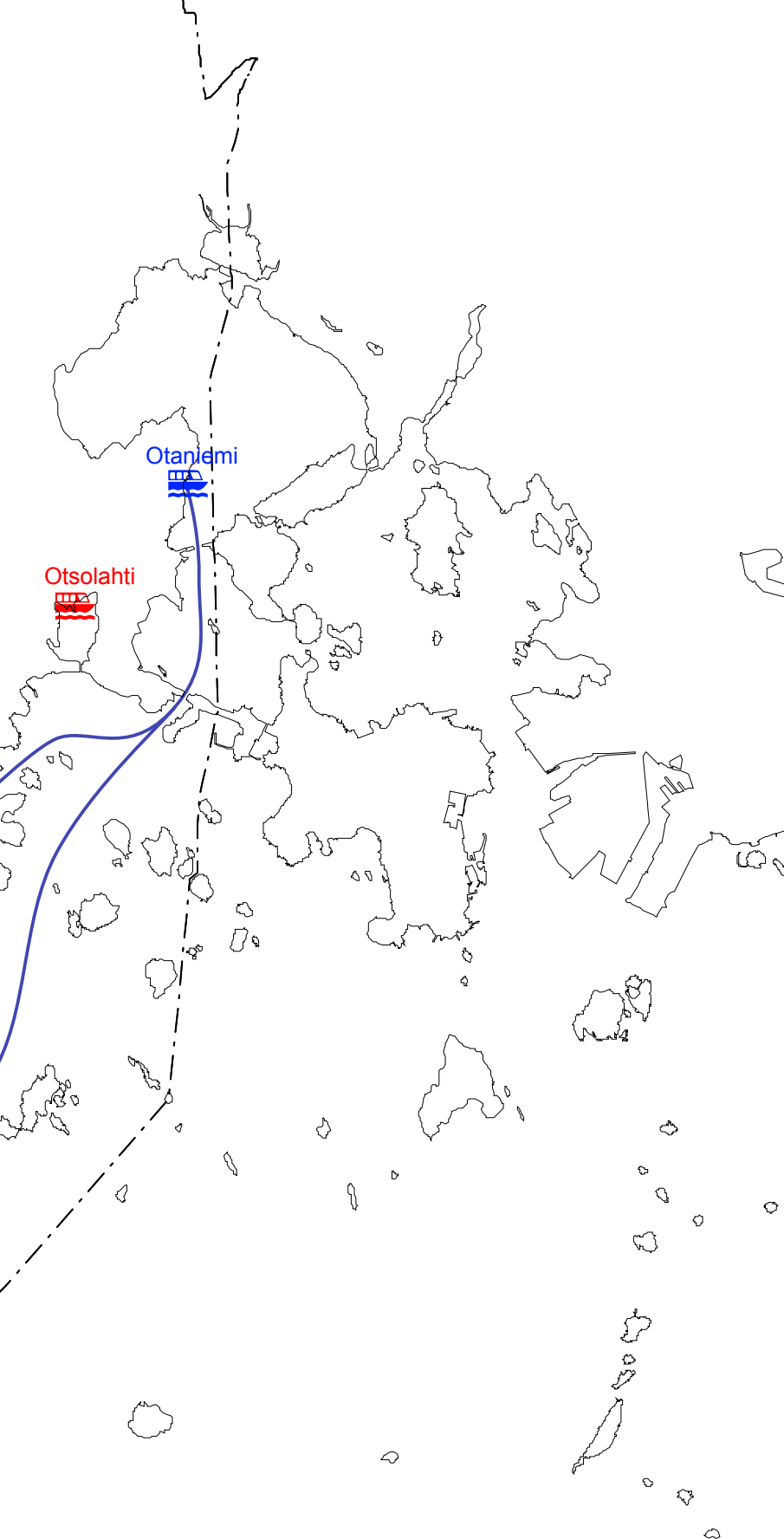

Suunnitteilla oleva saaristovenelaituri

Reittiliikenteen käytöstä poistettu saaristovenelaituri

3.1 SAARISTOVENEET

Espoon saaristossa liikennöivät kesäisin kolme saaristovenettä, Aurora, Ilves ja Tuulikki. Saariston reittiliikenteessä lähtösatamina toimivat Otaniemi, Haukilahti, Nokkala, Suomenoja, Suinonsalmi, Klobben Soukassa ja Meritori Kivenlahdessa. Saaristoveneet pysähtyvät neljässä Espoon kaupungin ulkoilusaassa, joita ovat Stora Herrö, Rövaren, Gåsgrundet ja Iso Vasikkasaari.

Reittiliikenteen matkustajamäärä nousi vuodesta 2011 vuoteen 2012 4479 matkustajalla. Yhteensä matkustajia oli 37 425. Isoon Vasikkasaareen on yhteys kaikista reittiveneen lähtösatamista ja se oli vuonna 2012 ylivoimaisesti suosituin käyntikohde.

Pentalan saaristomuseon yhteyteen on suunnitteilla uusi saaristovenepysäkki. Saaristovene liikennöi Pentalaan ja Saaristomuseoon tällä hetkellä ainoastaan Pentalan Saaristopäivien aikaan. Tuolloin Saaristomuseo on yleisölle auki yhden viikonlopun ajan (16.-18.8.2013).

Tapiolan Otsolahdessa on reittiliikenteen käytöstä poistettu saaristovenepysäkki. Laituri palvelee tällä hetkellä kuitenkin mahdollisena yleisten meriretkien lähtö- ja paluusatamana.

Kesällä 2013 saaristoveneen menopaluu-lippu maksoi aikuisilta kymmenen euroa ja lapsilta viisi euroa. Ison Vasikkasaaren meno-paluu -lippu puolestaan maksoi viisi euroa aikuisilta ja kaksi ja puoli euroa lapsilta.

Saaristoveneettä liikennöi Veka-Line Oy, joka järjestää ohjattuja meriretkiä Espoon saaristossa. Kesällä 2013 retkien lähtö- ja paluusatamina toimivat Otaniemen Otaranta ja Haukilahden Mellsteninranta.

Kaavoissa Saaristoveneiden laiturit merkitään merkinnällä

LS/VU = Yleinen venesatama.
Espoon saaristoveneiden satama-
alue ja näihin liittyvien palvelujen
toiminta-alue. Maihinnousu ja
kiinnittyminen alueella kielletty.

[www.espoo.fi/fi-FI/Kulttuuri_ja_liikunta/
Ulkoilu/Saaristoliikenne](http://www.espoo.fi/fi-FI/Kulttuuri_ja_liikunta/Ulkoilu/Saaristoliikenne)

[www.espoo.fi/fi-FI/Kulttuuri_ja_liikunta/
Ulkoilu/Saaristoliikenne/Reittiliikenne_
ulkoilusaaristoon_on_alka\(35127\)](http://www.espoo.fi/fi-FI/Kulttuuri_ja_liikunta/Ulkoilu/Saaristoliikenne/Reittiliikenne_ulkoilusaaristoon_on_alka(35127))

Espoon saaristoveneet Aurora, Ilves ja Tuulikki Isossa Vasikkasaarella

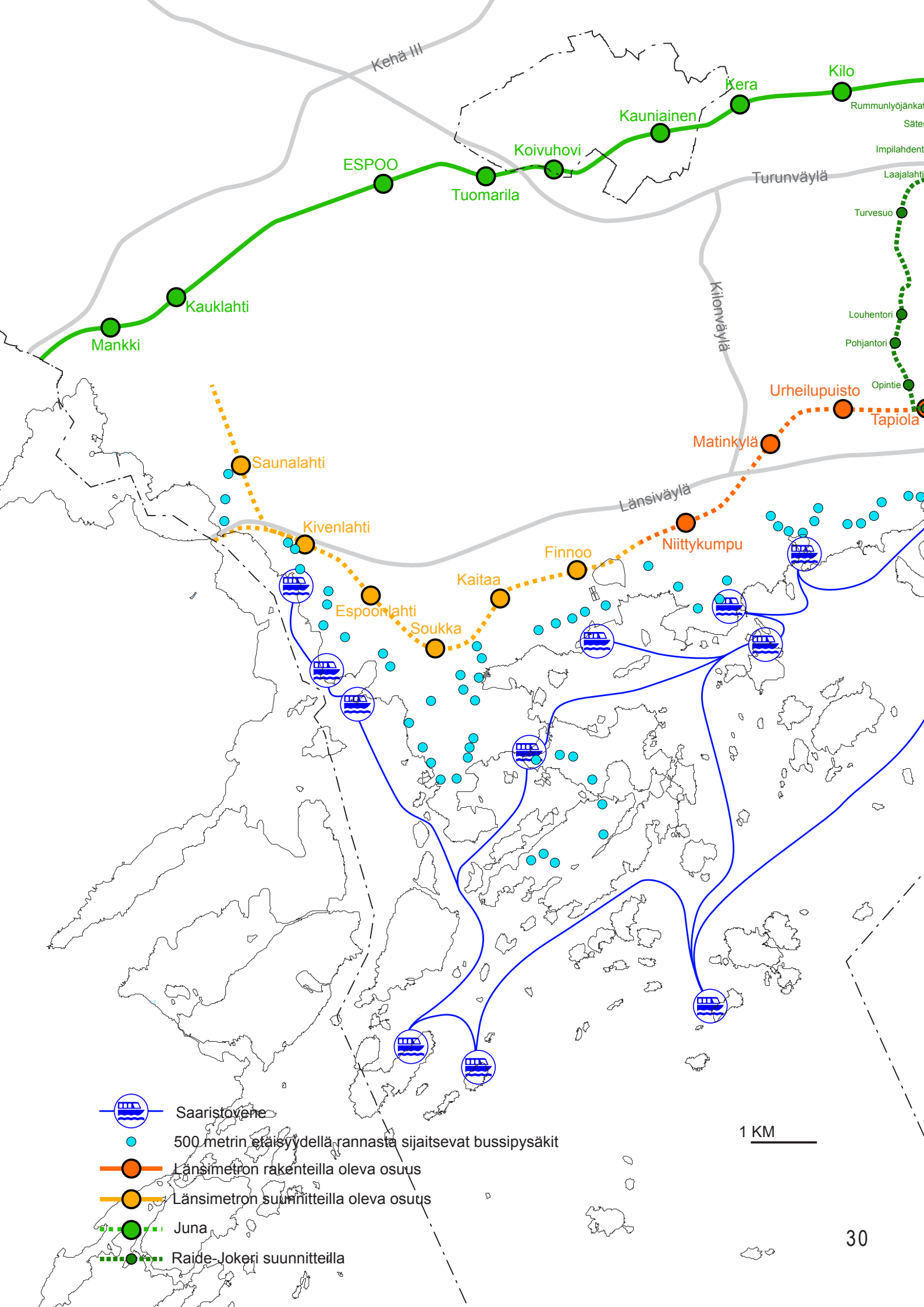
Ison Vasikkasaaren saaristovenelaituri

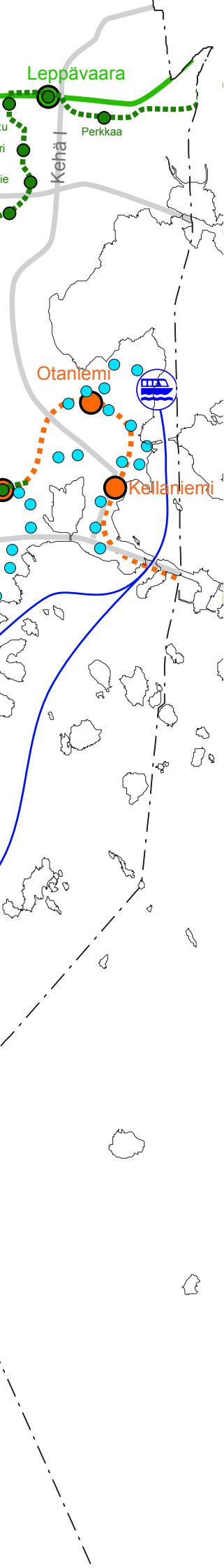

Haukilahden saaristovenelaituri

Kivenlahden saaristovenelaituri

3.2 SAARISTON SAAVUTETTAVUUS JOUKKOLIIKENTEELLÄ

Espoon merenranta on tällä hetkellä julkisista liikennevälineistä parhaiten saavutettavissa bussilla. Suvisaaristossa bussilla pääsee Svinön kautta Ramsöhön asti. Länsiväylän varrelta merenranta on hyvin saavutettavissa Saunalahdesta, Kivenlahdesta, Tapiolasta, Westendistä, Keilaniemestä ja Karhusaaresta.

Saaristoveneellä ovat saavutettavissa neljä Espoon kaupungin ulkoilusaarta: Stora Herrö, Rövaren, Gåsgrundet ja Iso Vasikkasaari. Muut saaret eivät ole saavutettavissa joukkoliikenteellä vaan ainoastaan omalla veneellä tai talvisin olosuhteiden salliessa jäätä pitkin.

Länsimetro parantaa valmistuttuaan joukkoliikenneyhteyksiä merelliseen Espooseen. Nopeasta ja luotettavasta joukkoliikenteestä hyötyvät kaikki - asukkaat, turistit, koululaiset, opiskelijat, työntekijät ja yritykset. Espoon asemia ovat (kts. kartta). Myös Niittykumpuun pyritään rakentamaan asema samassa aikataulussa muiden asemien kanssa. Helsingissä kaksi uutta asemaa ovat rakenteilla Koivusaareen ja Lauttasaareen.

Espoon valtuusto hyväksyi kesällä 2012 hankesuunnitelman Länsimetron jatkamisesta Matinkylästä Kivenlahteen. Asemia osuudella on suunnitteilla viisi: Finnoo, Kaitaa, Soukka, Espoonlahti ja Kivenlahti. Länsimetron jatkamista Saunalahteen on esitetty hankesuunnitelmassa.

Raideliikenteen laajentuminen Länsiväylän vyöhykkeelle vahvistaa Tapiolan ja Matinkylän kaupunkikeskusten ja Helsingin muodostamaa kokonaisuutta. Raideliikenteen asemien välinen liikkuminen helpottuu. Vähittäin muodostuu toiminnallisesti yhtenäinen ja hyvin saavutettavissa oleva vyöhyke, jota kehitetään asemaympäristöistä alkaen.

Metro kytkee Espoon eteläosat seudulliseen raideliikennejärjestelmään. Arvion mukaan mettoa käyttää yli 100 000 matkustajaa vuorokaudessa ja noin 60 000 henkilöä ylittää päivittäin Helsingin ja Espoon rajan. Vilkkaimmat asemat ovat Espoossa Tapiola ja Matinkylä ja Helsingissä Lauttasaari. Metromatka Matinkylästä Ruoholahteen kestää 16 minuuttia.

Metro tukee myös ympäristötavoitteita, sillä raideliikenne on energiatehokkaampaa kuin bussiliikenne. Bussilinjat Etelä-Espoosta Länsiväylää pitkin Helsingin keskustaan korvataan metron myötä liityntäliikenteellä. Länsimetron uskotaan leikkaavan myös yksityisautoilun kasvun Etelä-Espoossa.

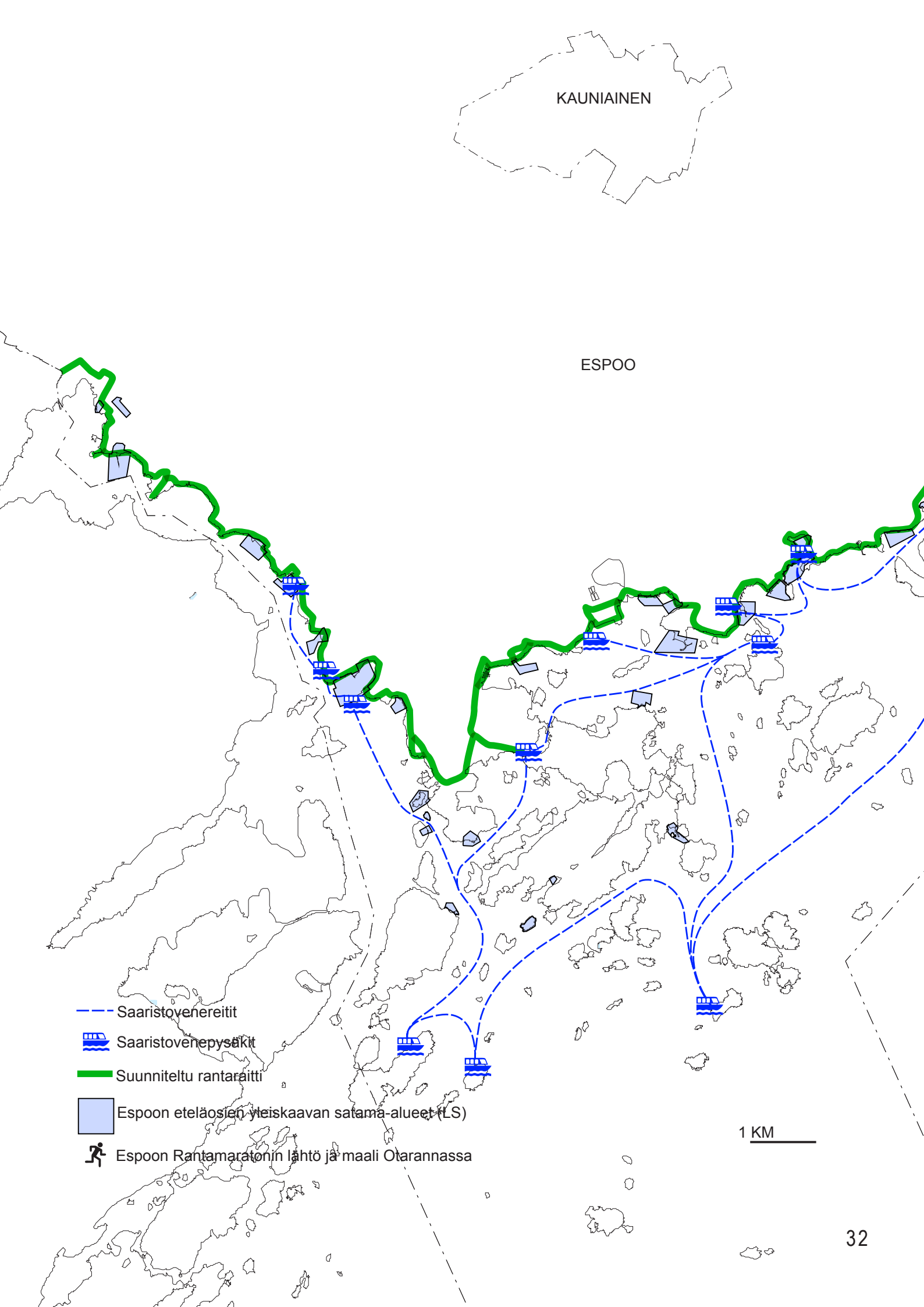
Espooseen on suunnitteilla vuoteen 2020 mennessä Raide-Jokeri. Se parantaa yhteyksiä meren rantaan Keilaniemi-Otaniemi-alueilla.

www.lansimetro.fi/fi/metrohanke

www.lansimetro.fi/fi/metrohanke/vaikutukset

espoo04.hosting.documenta.fi/kokous/2012231182-7-4.PDF

raidejokeri.info/reitti.htm

KAUNIAINEN

ESPOO

--- Saaristovereittit

 Saaristovereipysakit

 Suunniteltu rantaraitti

 Espoon eteläosien yleiskaavan satama-alueet (LS)

 Espoon Rantamaratonin lähtö ja maali Otarannassa

1 KM

3.3 RANTARAITTI

Espoossa on 58 kilometriä merenrantaa ja Espoon Rantaraitti on suunniteltu kattamaan koko Espoon rannikon. Maakuntakaavassa yhtenäinen rantaraitti kulkee Helsingistä Kirkkonummelle. Tämä noin 40 kilometriä pitkä merenrantaraitti on osa valtakunnallista pyöräretkeilyreitistöä. Yli puolet reitistä on jo toteutettu. Keskeneräisiä osuuksia on eniten Espoonlahdessa ja Kauklahdessa.

Espoon rantavyöhykkeelle on kaavoitettu alueita rantapuistoiksi, pienvenesatamiksi sekä uimaranta-alueiksi. Näiden alueiden kautta tai tuntumassa rantaraitti kulkee. Yhtenäistä raittia on suunniteltu ja toteutettu jo parinkymmenen vuoden ajan.

Rantaraitin luonne vaihtelee urbaanista erittäin vehreään ja pienimuotoiseen. Rantaraitin varrella on lähes sata kiinnostavaa kohdetta, jotka kertovat Espoon luonnosta, kulttuurihistoriasta ja rakennuskannasta sekä jo unohtuneita miellekuvia menneestä rannikkoelämästä. Suomen kuntatekniikan yhdistys myönsi Espoon rantaraitille kunniainnoksen Vuoden Kuntatekniikan Saavutus -kilpailussa vuonna 2003. Rantaraitti kohteineen on modernissa kaupungissa koettu erittäin tärkeäksi virkistytymisen paikaksi.

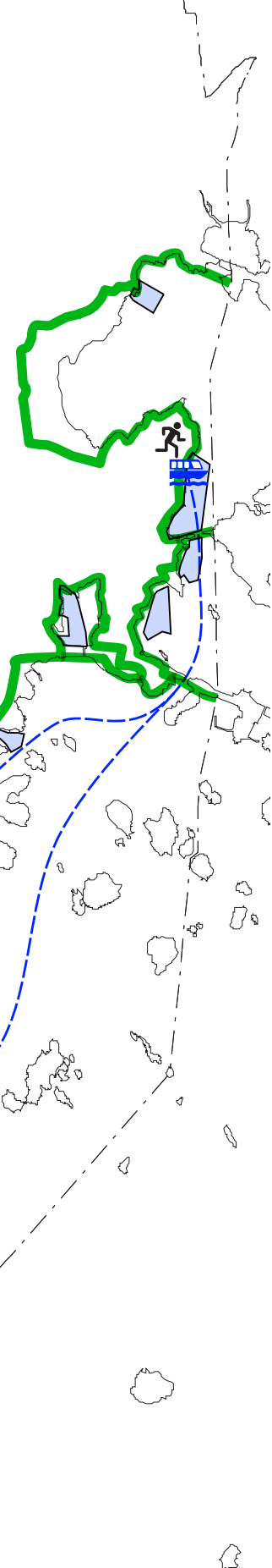
Rantaraitti on tärkeä osa syksyisin (21.-22.9.2013) järjestettävää Espoon Rantamaratonia. Kaikkien reittien eli maratonin, puolimaratonin ja kympin lähtö on Otarannassa, Laajalahden rannalla. Maali on lähdön vieressä Otaniemen urheilukentällä. Kaikki reitit kulkevat pääosin kevyen liikenteen väyliä ja mahdollisimman pitkän pätkän Espoon Rantaraittia. Rantamaratonin reitti lähtee Otaniemestä Espoon keskuspuiston kautta Kivenlahteen, josta reitti palaa Espoon Rantaraittia pitkin takaisin Otaniemeen. Puolimaratonin reitti puolestaan kulkee Länsiväylän vartta meren rantaan Matinkylässä, missä se yhtyy maratonin reittiin. Kympin reitti kiertää rantoja Keilaniemessä, Otsolahdessa ja Otaniemessä.

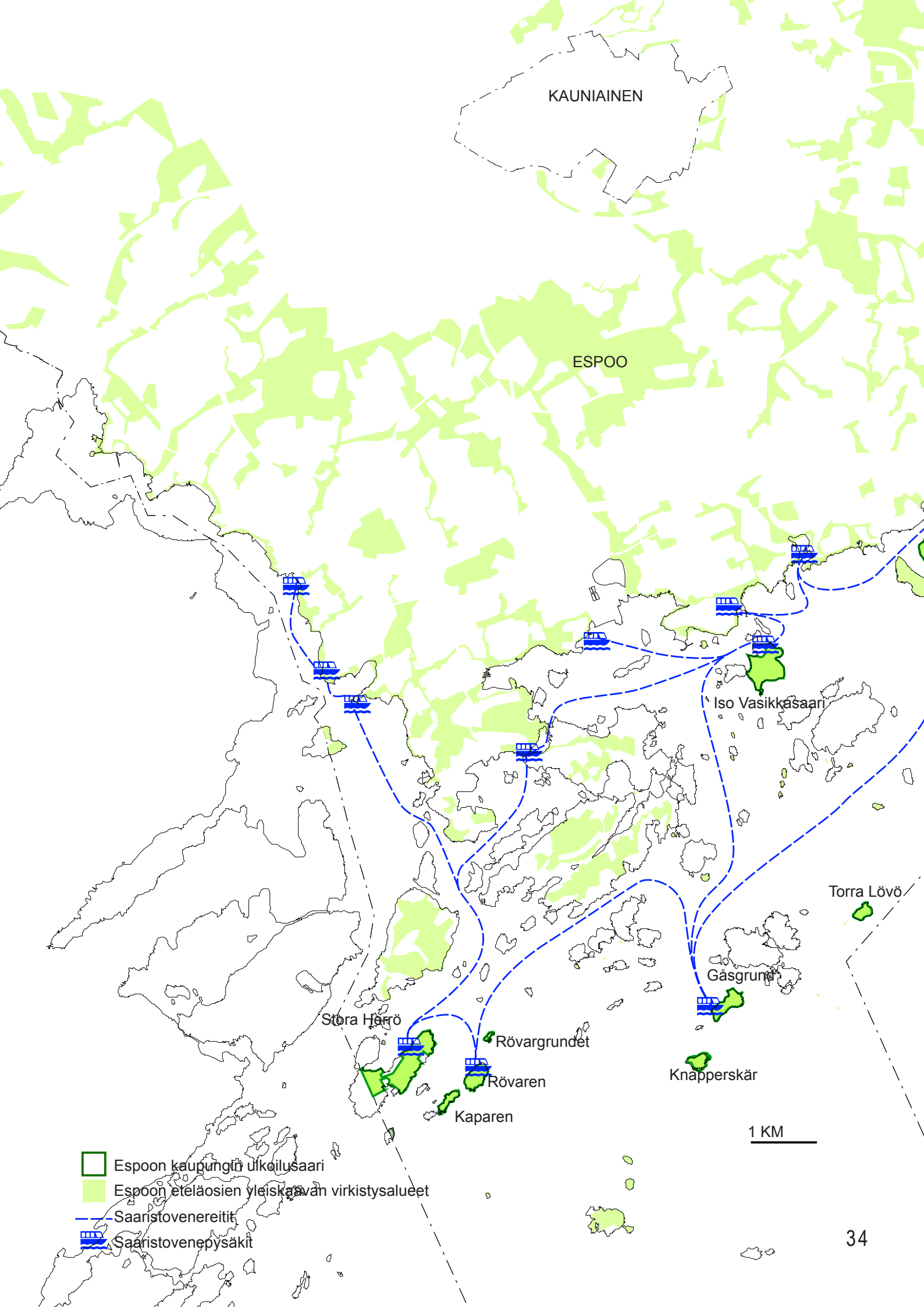
www.espoo.fi/rantaraitti

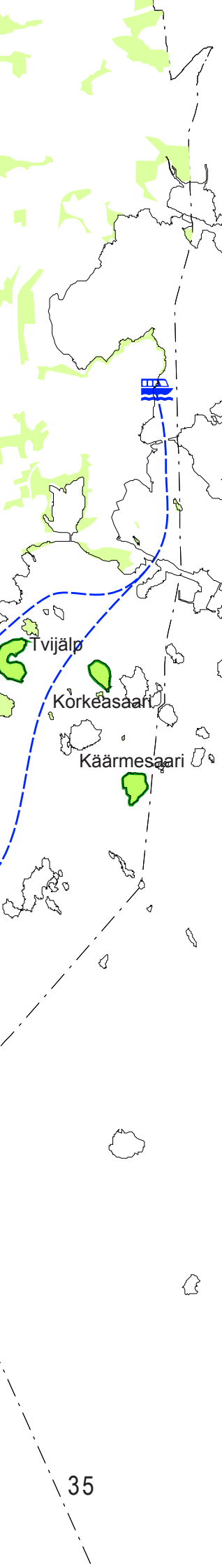
Espoon eteläosien yleiskaavaselostus

Espoo-tarina

www.rantamaraton.fi/

4.1 ULKOILUSAARET

Espoon kaupunki hallinnoi 12 ulkoilusaarta, joista Bylandet sijaitsee Kirkkonummella. Espoossa sijaitsevia ulkoilusaaria ovat Iso Vasikkasaari, Gåsgrund, Kaparen, Knapperskär, Korkeasaari, Rövargrundet, Rövaren, Stora Herrö, Torra Lövä, Tvijäl ja Käärmeasaari.

Eniten palveluja Espoon ulkoilusaarista on Isossa Vasikkasaarella. Se soveltuu hyvin lapsiperheille ja liikuntaesteisille. Saarella on laaja nurmikkoalue, lasten leikkipaikka, lentopallokenttä, uimaranta ja monia uimapaikkoja, keittokatoksia ja näköalatorni sekä WC:t ja suihkut. Kesäisin saarella toimii kahvio ja kesäravintola Gula Villan. Vähiten palveluja on Tvijälissä, missä niitä ei ole lainkaan.

Iso Vasikkasaari
o kahvio ja kesäravintola kesäisin
o keittokatokset + puut (myös talvisin)
o wc (myös inva)
o lasten leikkivälineitä
o kesävesi
o nurmikkoalueet
o uimaranta
o näköalatorni
o kiinnityspöijuja ja lenkkejä
o polusto (osittain myös liikuntaesteisille)
o saaristovenelaituri + reittiliikenne
o valvonta

Gåsgrund (9,8 ha)
o keittokatokset+puut
o puucee
o kiinnityspöijuja ja lenkkejä
o saaristovenelaituri + reittiliikenne
o valvonta
o telttailu sallittu

Kaparen (4ha)
o keittokatokset + puut
o puucee
o kiinnityslenkkejä
o valvonta

Knapperskär (4,9 ha)
o keittokatos + puut, puucee
o telttailu sallittu

Korkeasaari (6,5 ha)
o tulenteleopaikka

Rövargrundet (0,8 ha)
o tulenteleopaikka ja wc
o telttailu sallittu

Rövaren (9,1 ha)
o keittokatokset + puut, puucee
o tulenteleopaikkoja
o kiinnityslenkkejä
o saaristovenelaituri + reittiliikenne
o telttailu sallittu

Stora Herrö (44,3 ha)
o vuokrasauna seuroille ja järjestöille (Herrön Kalamaja)
o keittokatokset + puut, puucee
o tulenteleopaikkoja
o kiinnityslenkkejä
o saaristovenelaituri + reittiliikenne
o näköalatorni
o telttailu sallittu
o valvonta

Torra Lövä (3,9 ha)
o laitur
o keittopaikka
o telttailu sallittu

Tvijäl (13,4 ha)
o ei palveluja

Käärmeasaari
o keittokatos + puut
o puucee
o laitur
o telttailu sallittu

www.espoo.fi/fi-FI/Kulttuuri_ja_liikunta/Ulkoilu/Ulkoilusaaret

Liikuntapalvelut - Vuosikertomus 2012

Keittokatos Isossa Vasikkasaarella

WC Isossa Vasikkasaarella

--- Saaristovenereitit

Ympäri vuotiset ravintolat ja kahvilat

Suunnitteilla olevat ravintolat ja kahvilat

Kesäravintolat ja -kahvilat

Vuokrattavat juhla- ja kokoustilat

KAUNIAINEN

ESPOO

Ravintola Marine

Ravintolavene

Soukan venekerhon
Paviljonki

Villa Rullus

Vikingaborg

Laiturikioski

Saaristokaupan
kahvila

Saaristoravintola Paven

Herrön Kalamaja

Haukilahden paviljonki

Cafe Bella

Café Merenneito

Villa Pentry

Café Mellsten

Gula Villan

Ison Vasikkasaaren
kahvio

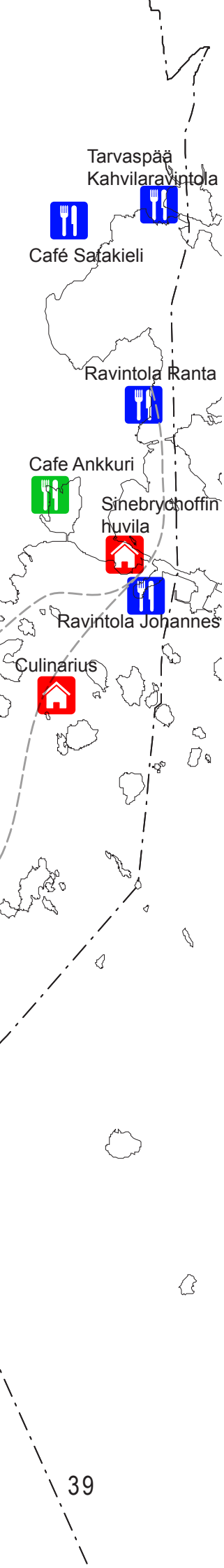
Svinöns sataman kioski

Långholmen

1 KM

4.2 MERELLISET RAVINTOLAPALVELUT

Espoon rantaraitin varrella ja saarissa toimii tiettävästi 18 kahvilaa ja ravintolaa. Vuokrattavia kokous- ja juhlatiloja on tiettävästi seitsemän. Saarissa ravintolat ja kahvilat ovat auki ainoastaan kesäisin lukuunottamatta Saaristokaupan kahvilaa Svinössä ja Hanasaaren Ravintola Johannesta. Mantereella kahdeksan ravintolaa tai kahvilaa on auki ympäri vuoden ja neljä on auki ainoastaan kesäisin.

Saarten ravintoloista ja vuokrattavista kokous- ja juhlatiloista saaristoveneellä ovat saavutettavissa Ison Vasikkasaaren kahvio ja ravintola Gula Villan sekä vuokrattava Herrön Kalamaja, jonka yhteydessä on myös sauna. Paven on Esbo Segeföreningenin paviljonki, joka on auki kesäisin vaihtelevasti ravintolana ja toimii tilausravintolana ja vuokrattavana juhlatilana myös syksyisin.

Sinebrychoffin huvila eli Karhusaaren taidekeskus on Espoon kaupungin omistama vuokrattava huvila Karhusaarella. Tilat ovat vuokrattavissa kulttuuri-, seminaari-, kokous- ja juhlaikäyttöön. Taloon mahtuu noin 100 henkilöä ja rannassa on venelaituri.

Kivenlahteen Meritorille on suunnitteilla ravintolavene. Asiakaspaikkoja 16 metrin pituisessa katamaraanityyppisessä veneessä on kaksikymmentä. Meritorin laiturialueelle tulisi lisäksi kevyin köysikaitein erotettuna 60 asiakaspaikkaa. Asiakkaiden wc-tilat, varaston ja palvelupisteen yritys aikoo sijoittaa kahteen erilliseen rantarakennukseen.

www.ravintolamarine.fi/

www.lansivayla.fi/artikkeli/244796-ravintolavenetta-uitetaan-kivenlahden-meritorille

www.soukanvenekerho.fi/sivu.php?id=7

www.paven.fi/index.php/fi/

www.aisarn.fi/herro/

www.svie.fi/svie/vikis/

www.laiturikioski.fi/

www.saaristokauppa.fi/

www.tritonmarin.fi/fi/skata-marin-fi.html

www.vallmogard.fi/VillaRulludd/index.htm

www.visitespoo.fi/matkailuopas/syo_ja_juhli/kahvilat?id=cafe+meritie-954

www.villapentry.fi/

gulavillan.fi/

www.visitespoo.fi/matkailuopas/syo_ja_juhli/ravintoloita_ryhmille?id=vasikkasaaren+kahvila-924

www.goexperience.fi/juhlatilat/Langholmen.php

www.cafemerenneito.fi/

www.cafemellsten.com/

www.haukilahdenpaviljonki.fi/www/

http://www.visitespoo.fi/matkailuopas/syo_ja_juhli/kahvilat?id=cafe+bella-556

www.culinarius.info/etusivu.html

www.hanaholmen.fi/fi/kokoushotelli-ja-ravintola/ravintola/ravintola-johannes

www.visitespoo.fi/matkailuopas/syo_ja_juhli/juhlatilat/kartanot_ja_huvilat-1?id=karhusaaren+taidekeskus%2C+sinebrychoffin+huvila-462

www.visitespoo.fi/matkailuopas/syo_ja_juhli/kahvilat?id=cafe+ankkuri-962

ravintolaranta.fi/

www.juhla-ja-arki.fi/satakieli/etusivu.html

www.tarvaspaa.fi/

Ravintola Gula Villan, Iso Vasikkasaari

Ison Vasikkasaaren kahvio

Saaristoravintola Paven

Haukilahden paviljonki

Soukan venekerhon paviljonki

Laiturikioski

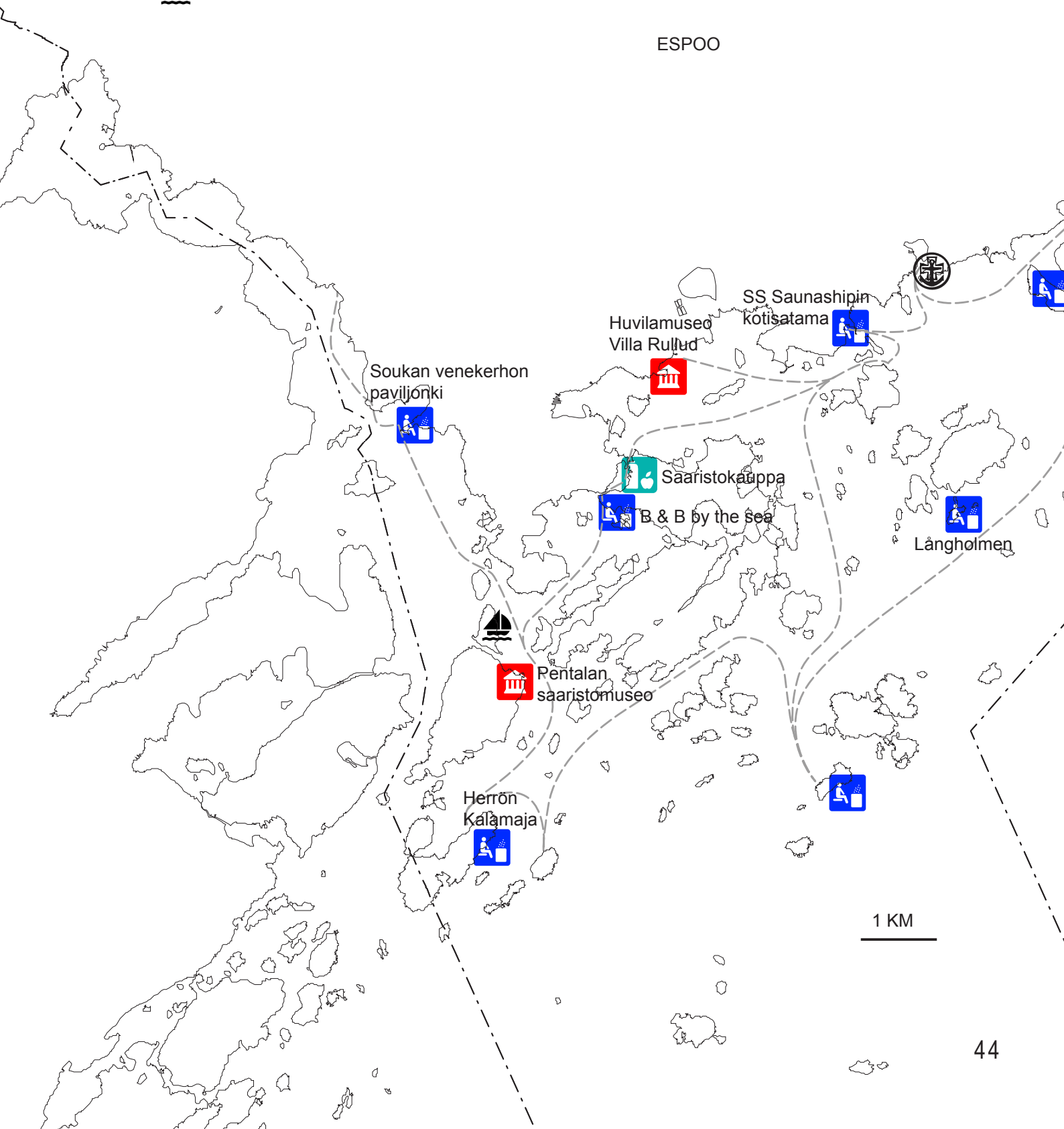

Café Mellsten

- Saaristovenereitit
- Museot ja kulttuurikeskukset
- Vuokrattavat saunat
- Saaristokauppa
- Espoon meripelastus ry
- Veneveistämö

ESPOO

Soukan venekerhon
paviljonki

Huvilamuseo
Villa Rullud

SS Saunashipin
kotisatama

Saaristokauppa

B & B by the sea

Långholmen

Rentalan
saaristomuseo

Herrön
Kalamaja

1 KM

4.3 MERELLISET KULTTUURIPALVELUT, VUOKRATTAVAT SAUNAT JA MUITA PALVELUJA

Espoon saaristossa ja rantaraitin varrella on useita museoita ja kulttuurikeskuksia. Saariston osayleiskaava-alueella sijaitsee Pentalan saaristomuseo, joka on toistaiseksi auki ainoastaan yhden viikonlopun vuodessa Pentalan saaristopäivillä. Tuolloin Pentalaan liikennöi saaristovene. Muita museoita ovat Hyljelahdessa sijaitseva Huvilamuseo Villa Rullud sekä Laajalahdessa sijaitseva Gallen-Kallelan museo. Laajalahdessa sijaitsee myös Villa Elfvikin luontotalo. Ruotsalais-suomalainen kulttuurikeskus sijaitsee Hanasaassa. Keskukseen yhteydessä on lisäksi kokoushotelli sekä ravintola.

Suvisaaristossa sijaitsee Saaristokauppa, johon pääsee helposti veneellä kiinnittymällä Svinö Sund - vieraslaituriin. Kaupan yhteydessä on myös kahvilanurkkaus.

Saaristossa ja mantereella on useita vuokrattavia merenrantasaunoja. Saariston osayleiskaava-alueeseen kuuluvat Herrön Kalamaja, Långholmen ja Varsasaaren keäsmajayhdistyksen jäsenille tarkoitettu sauna. Sekä Långholmenissä että Herrön Kalamajassa ei ole mahdollisuutta vuokrata pelkkää saunaa vaan vuokraan sisältyy muuta juhlatilaa. Varsasaaren sauna on puolestaan tarkoitettu Varsasaaren kesämajayhdistyksen jäsenille.

Muita vuokrattavia saunoja ovat Soukan venekerhon paviljonki, Otarannan sauna ja SS Saunaship, jonka kotisatamana toimii Nokkalan satama. Keilalahden sataman yhteydessä on Marineteikin kelluva sauna- ja kerhorakennus Villa Tähti. Rakennus on tarkoitettu ainoastaan New Port Yacht clubin jäsenille.

Espoon meripelastajien kotisatama sijaitsee Kivenlahden venestamassa. Espoon Meripelastajat on tärkeä osa koko Suomen meri- ja sisävesialueet kattavaa organisaatiota. Espoon meripelastus on toiminut vuodesta 1966 palo- ja pelastusviranomaisten tukena läntisen suur-Helsingin ja Porkkalan välisellä saaristo- ja merialueella aina Viron rannikolle saakka. Etsintä, pelastus ja palontorjuntatehtävien lisäksi toimintaan kuuluvat sairaankuljetukset, saaristoväen avustaminen sekä saattotehtävät

veneilykilpailuissa ja tapahtumissa kuten myös näytökset ja esiintymiset veneily- ja rantatapahtumissa.

www.soukanvenekerho.fi/saunatila

www.espoonkaupunginmuseo.fi/fi-FI/Saaristomuseo

www.aisarn.fi/herro/

saunabysea.ota.fi/

www.saaristokauppa.fi/

www.visitespoo.fi/matkailuopas/nae_ja_koe/kulttuuri/museot?id=huvilamuseo+vill+a+rulludd-618

www.goexperience.fi/juhlatilat/Saunaship.php

www.goexperience.fi/juhlatilat/Langholmen.php

www.suomenyritykset.fi/VARSASAARI-YHDISTYS%20RY/11753372/

www.hanaholmen.fi/kulttuurikeskus/esittely

www.marinetekgroup.com/fi/palvelut+ja+tuotteet/new+port+satamat/kesakampanja+2013/

ayy.fi/jasenille/tilojen-vuokraaminen/saunat/rantasauna/

www.espoo.fi/villaelfvik

www.gallen-kallela.fi/

Saunalaiva Pirisaaren edustalla

Varsasaaren kesämajayhdistyksen sauna

Pentalan Saaristomuseo

New Port Yacht clubin kelluva sauna- ja kerhorakennus Keilaniemen venesatamassa

Espoon meripelastus ry:n kotisatama Haukilahden venesatamassa

Saaristokauppa Svinössä

Veneveistämö R. Tuovinen Svartholmenissa

--- Saaristovenereitit

Melonta

Purje- ja leijalautailu

Purjehdus

Opastetut meriretket

Vesiliikuntakeskus suunnitteilla

KAUNIAINEN

ESPOO

Espoonlahden
surffitalli

Espoon Eskimot

Espoon
pursiseura

Esbo Segelförening

Canoa

Café Merenneito

Purje- ja
leijalautailuspotti

1 KM

4.4 MERELLISIÄ OHJELMA- JA LIIKUNTAPALVELUJA

Espoossa ja muualla Suomenlahden rannikolla on useita yrityksiä, jotka tarjoavat erilaisia merellisiä ohjelmapalveluja. Oheiseen karttaan on osoitettu merellisiä palveluja ja liikkumismahdollisuuksia, jotka sijaitsevat merenrannalla Espoossa.

Saaristovenettä liikennöivä Veka-Line järjestää kesäisin Espoon saaristossa myös ohjattuja meriretkiä. Kesällä 2013 retkien lähtösatamina toimivat Otaniemen Otasatama, josta lähtivät kieltolaki ja salakuljetus - opastetut meriretket. Haukilahden Mellstenin rannasta lähti Juhannustulille saaristoon -meriretki.

Espoon venekerhoista Espoonlahden pursiseura järjestää purjehduskursseja Nuottaniemen venestamassa. Toinen Espoolainen purjehdusseura on Esbo Segelförening, jonka kotisatamana toimii Amiraalinsatama Soukanniemessä.

Matinkylän rannalla sijaitsevasta Café Merenneidosta voi vuokrata kajakkeja. Espoolainen melontakerho Espoon Eskimot järjestää melontakursseja Suomenojan venesatamassa. Suvisaaristossa toimii melontakerho Canoa.

Espoonlahden surffitalli järjestää purjelautailukursseja Soukan satamassa. Espoossa suosittuja purje- ja leijalautailupaikkoja eli spotteja ovat Laajalahti sekä Mellstenin ranta (www.purjelautaliitto.fi/kite-spotit-helsinki-espoo/).

Espoon saaristossa harrastetaan myös SUP-lautailua. Twenty Knots järjestää SUP-lautailukursseja Laajalahdella Munkkiniemessä. Stand Up Paddling, suomeksi tuttavallisemmin suppailu, on Hawaijilta alkunsa saanut surffauksen kantamuoto. SUP-lauta muistuttaa pitkälti surflautaa, jota melotaan seisten, pitkällä melalla. Laudoilla voi suppailla niin meri-, järvi- kuin jokiolosuhteissa.

Espoolaiset vesiliikuntaseurat, soutu, melonta ja purjehdus, sekä Suomen Latu ry esittivät jo vuonna 1996 Espoon kaupungille ajatuksen monipuolisen vesiliikuntakeskuksen perustamisesta Otaniemeen. Perusteluna nähtiin aallokolta suojaisen Laajalahden vesialueen soveltuminen parhaiten turvalliseen soudun, melonnan ja erityisesti vammaispurjehduksen sekä

muun juniiori- ja kevytvenepurjehduksen koulutukseen ja harrastukseen. Hankkeen lopullisten rahoitushakemusten käynnistäminen odottaa edelleen asemakaavan hyväksymistä.

www.surffitalli.com/

www.esbosegelforening.fi/

www.canoa.fi/cms/index.php?lang=fi

www.espooneskimot.fi/

www.espoonpursiseura.fi/

www.cafemerenneito.fi/kanootti--ja-kajakkivuokraus

www.purjelautaliitto.fi/kite-spotit-helsinki-espoo/

[vesiliikuntakeskus.net/
vesiliikuntakeskus%20ry.html](http://vesiliikuntakeskus.net/vesiliikuntakeskus%20ry.html)

[www.visitespoo.fi/files/visitespoo/
Tiedotteet/Meriretket_kesaEspoo_
tiedote%202013.pdf](http://www.visitespoo.fi/files/visitespoo/Tiedotteet/Meriretket_kesaEspoo_tiedote%202013.pdf)

www.rantamaraton.fi/reitit/

Purjelautailijoita Mellstenin rannassa

Vesiskootteri Kivenlahden venesatamassa

Melojia Haukilahdessa

--- Saaristovenereitit

Kokoushotelli

Hotelli suunnitteilla

Vuokrattava mökki tai huvila

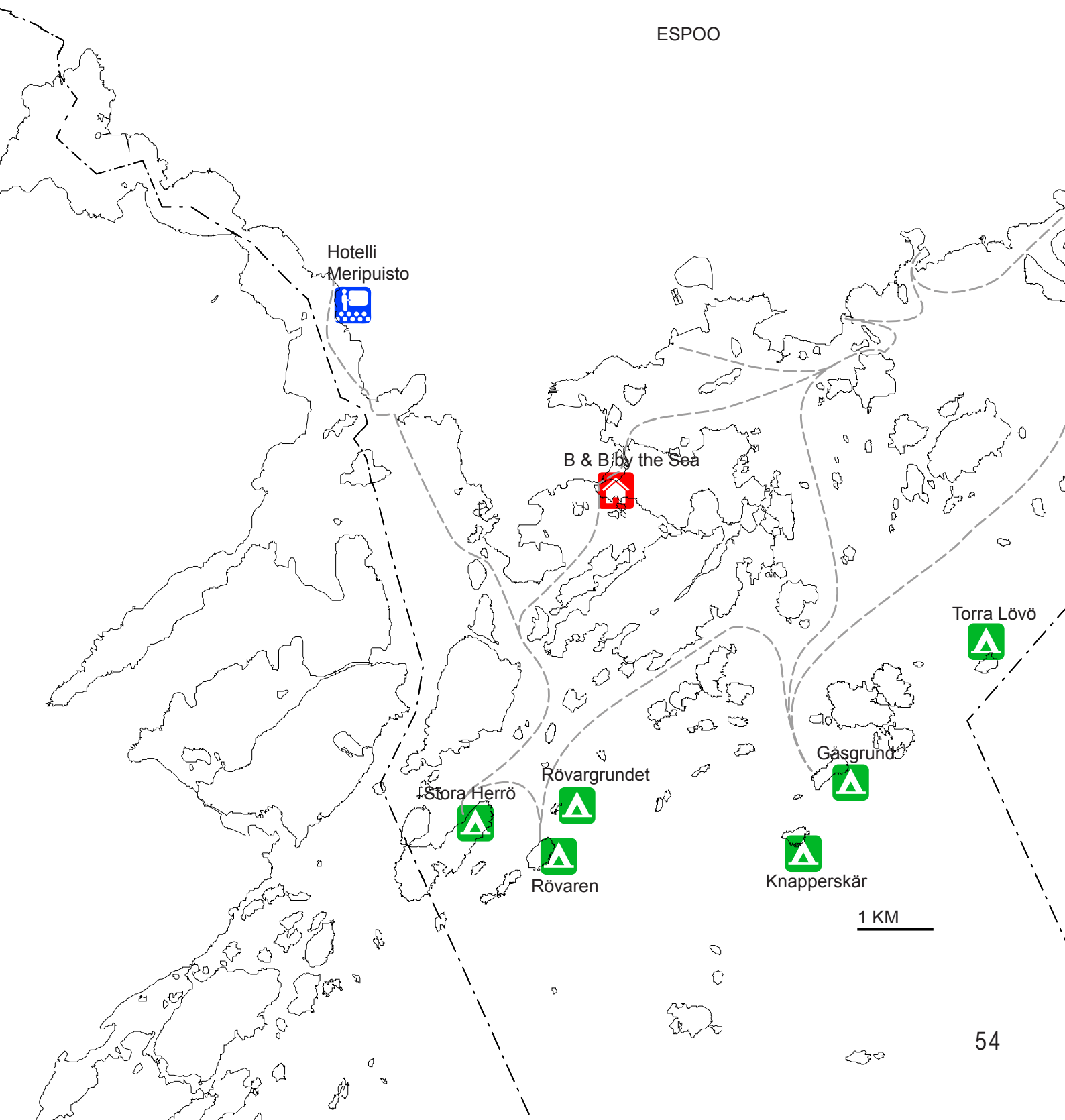

Telttailualue

KAUNIAINEN

ESPOO

Hotelli
Meripuisto

B & B by the Sea

Stora Herrö

Rövargrundet

Rövaren

Gåsgrund

Knapperskär

Torra Lövö

1 KM

4.5 MERELLISET MAJOITUSPALVELUT

Espoossa on tiettävästi kolme merenrannalla sijaitsevaa kokoushotellia Kivenlahdessa, Hanasaassa ja Otaniemessä. Tällä hetkellä Espoon saaristossa ei ole virkistykseen tai matkailun tarpeisiin suunnattua hotellia.

Espoon saaristossa on kaksi yksittäistä vuokrattavaa huvilaa. Suvisaariston Svinössä on vuokrattava rantamökki B&B by the Sea, johon kuuluu sauna. Rönngrundin saarella sijaitsevan tilausravintola Culinariuksen yhteydessä on vuokrattava huvila Villaflorentia. Huvilan vuokraajalle on koko Rönngrundin saari yksityisessä käytössä. Espoon saaristossa ei ole vuokrattavia kesämajoja, kesähuviloita tai muita vastaavia eikä leirintäalueita.

Westendiin on suunniteltu 18-kerroksinen kylpylähotelli Marriott Westend. Hotellista tulee Suomen ensimmäinen Marriott-ketjun hotelli ja siitä suunnitellaan korkeatasoista.

Espoon saaristossa on hyvät telttailumahdollisuudet. Seitsemällä Espoon kaupungin ulkoilusaarella telttailu on sallittua. Telttailusaaria ovat Stora Herrö, Rövargrundet, Rövaren, Knapperskär, Gåsgrund, Torra Lövä ja Käämesaari.

www.meripuisto.fi/meripuisto/

saunabysea.ota.fi/11

www.villaflorentia.com/etusivu.html

www.hanaholmen.fi/kokoushotelli-ja-ravintola/esittely

metro.fi/paakaupunkiseutu/uutiset/westendin_hotellitorni_lahella_toteutumistaan/

yle.fi/uutiset/espoo/westendin_tornihotellista_nelja_valitusta/6569704

www.lansivayla.fi/artikkeli/13794-marriott-hotelliketju-rantautuu-westendiin

www.visitespoo.fi/kokous_ja_kongressi/majoitus/mokit_ja_huvilat_2?id=b+and+b+by+the+sea-460

www.radissonblu.fi/hotelli-espoo

www.espoo.fi/fi-FI/Kulttuuri_ja_liikunta/Ulkoilu/Ulkoilusaaret

--- Saaristovenereitit

Meriuimaranta

Meriuimapaikka

KAUNIAINEN

ESPOO

Kallvik (Kauklahti)

Kivenlahti

Tyrskyvuori (Laurinlahti)

Klobben (Soukka)

Suinonsalmi (Hanikka)

Suvisaaristo Svinö

Pentala

Stora Hetrö

Rövaren

Haukilahti/Mellsten

Matinkylä

Iso Vasikkasaari

Toppelund

1 KM

4.6 MERIUIMARANNAT JA -PAIKAT

Espoossa on 58 kilometriä rantaviivaa ja 95 järveä. Mantereella ja saarissa, joihin on tieyhteys meriuimarantoja on 11 ja järviuimarantoja 10. Espoon ulkoilusaarissa uimarantoja on yhteensä neljä, Isossa Vasikkasaarella, Rövarenissa ja Stora Herrössä. Lisäksi Pentalassa on uimaranta.

Rannat siivotaan päivittäin. Valvomattomia rantoja siivotaan kahden kiertävän kesätyöntekijän voimin. Koirat pääsevät uimaan Laajalahden rannalla, silloin kun alueen linnuilla ei ole pesintäaikaa tai poikasia sekä Toppelundin ja Haukilahden välissä olevalla merkityllä uimapaikalla.

Saarista ainoastaan Isossa Vasikkasaarella on uimaranta. Uimapaikka on Pentalassa, Stora Herrössä, Rövarenissa ja Isossa Vasikkasaarella.

Kaikilla mantereen ja saariston uimarannoilla ja uimapaikoilla on wc tai kuivakäymälä.

Haukilahti/ Mellsten:
Mellstenintie 6
Valvottu uimaranta, suihkut, pukukopit, beachvolleykenttä, kioskialvelut ja kesäterassi

Kallvik (Kauklahti):
Makasiinitie 23
Pukukopit, ei suihkuja

Karhusaari:
Karhusaarenpiha 3
Pukukopit, ei suihkuja

Kivenlahti:
Merivalkama 11
Valvottu uimaranta, suihkut, pukukopit, beachvolleykenttä, kioskialvelut ja kesäterassi

Klobben (Soukka):
Soukanlahdentie 12
Valvottu uimaranta, suihkut, pukukopit ja kioskialvelut ja kesäterassi

Matinkylä:
Matinlahdenranta 1
Valvottu uimaranta, suihkut, pukukopit, beachvolleykenttä, kioskialvelut ja kesäterassi

Suinonsalmi (Hanikka):
Suvisaarentie 9
Valvottu uimaranta, ei suihkuja, pukukopit ja kioskialvelut

Suvisaaristo Svinö:
Suinonmäki 15
pukukopit, beachvolleykenttä ei suihkuja

Toppelund:
Hietaniemenkuja 4
pukukopit, suihku, kioskialvelut ja kesäterassi

Tyrskyvuori (Laurinlahti):
Espoonlahdenranta 17
pukukoppi, ei suihkuja

Westend:
Westendintie 2B
pukukopit ja suihku

Pentala
Uimapaikka

Iso Vasikkasaari
Pukukopit, uimaranta ja -paikka

Stora Herrö
Uimapaikka

Rövaren
Uimapaikka

www.espoo.fi/fi-FI/Kulttuuri_ja_liikunta/Ulkoilu/Uimarannat

Ison Vasikkasaaren uimaranta

Mellstenin uimaranta

Matinkylän uimaranta

Suinonsalmen uimaranta

Avantouintipaikat

Purje-/Leijahiihto- ja leijalautailuspotti

Hiihto

Luistelu

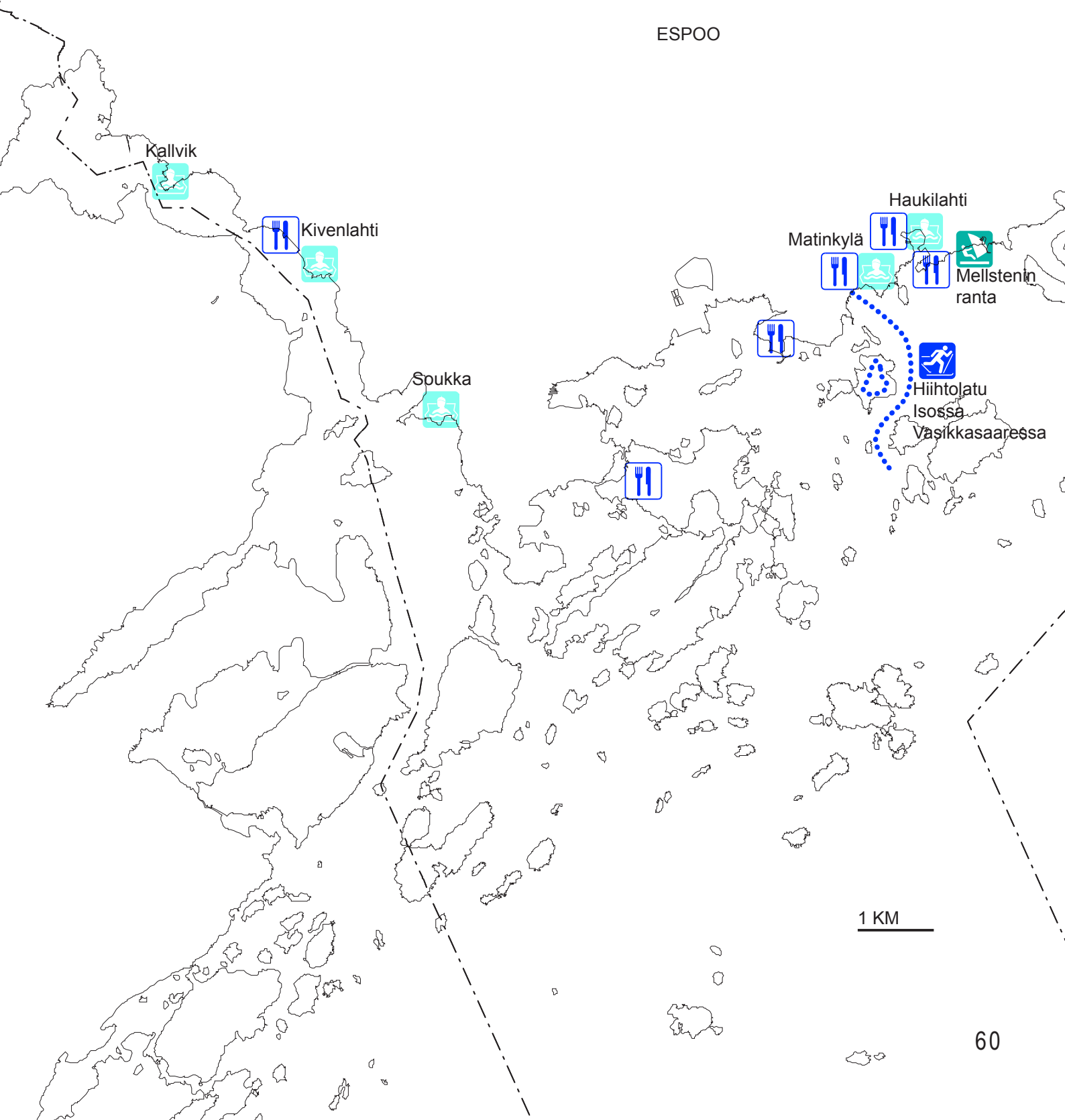

Myös talvisin auki olevat merelliset ravintolat ja kahvilat

KAUNIAINEN

ESPOO

1 KM

4.7 MERELLISET PALVELUT TALVELLA

Espoon saaristossa on huomattavasti vähemmän palveluja talvisin kuin kesäisin. Venesatamat, saaristoveneet, uimarannat ja kesäkahvilat ja -ravintolat ovat talven käyttämättöminä. Osa palveluista ja liikkumismuodoista on kuitenkin käytettävissä ainoastaan talvisin.

Espoon kaupunki ylläpitää kuutta avantoa merenrannalla. Yhdenkään yhteydessä ei ole saunaa, mutta kaikissa on lämmitetyt pukukopit Laajalahden avantoa lukuunottamatta.

Talvella jäällä on mahdollista liikkua kävellen, hiihtäen tai luistellen. Hiihtää voi olosuhteiden salliessa auraamattomilla luonnonjäillä. Espoossa ei ole vuosittaista aurattua hiihtolatua merenjäällä tai matkaluistelurataa. Matinkylän rannassa ja Isossa Vasikkasaarella on joinain talvina pystytty järjestämään aurattu hiihtolatu. Olosuhteiden salliessa Helsingin kaupungin kanssa toteutetaan yhteistyössä matkaluistelurata Otaniemen niemenkärjestä Munkkiniemenrannan suuntaan. Reitti on noin kahden kilometrin mittainen.

Talvella muita merellisiä liikkumismuotoja ovat purje- ja leijahiihto tai -lautailu. Espoossa Mellstenin ranta sopii huonosti leijalautailuun kesällä puuskaisen tuulen ja surffausrajoitusten vuoksi. Talvella Miessaaren selkä tarjoaa kuitenkin hyvät olosuhteet lajiin. Toinen suosittu leijahiihto ja -lautailupaikka on Otaniemen ja Munkkiniemen välinen lahti.

[www.espoo.fi/fi-FI/Kulttuuri_ja_liikunta/
Ulkoilu/Avannot](http://www.espoo.fi/fi-FI/Kulttuuri_ja_liikunta/Ulkoilu/Avannot)

[www.purjelautaliitto.fi/kite-spotit-helsinki-
espoo/](http://www.purjelautaliitto.fi/kite-spotit-helsinki-espoo/)

[suomenlatu-fi-bin.directo.fi/@Bin/d39ed1
46e00b858514a967916f162d4a/1375953
045/application/pdf/1904063/Espoon%20
ulkoiluolosuhteiden%20selvitys%202011_
VALMIS_2.11.2011.pdf](http://suomenlatu-fi-bin.directo.fi/@Bin/d39ed146e00b858514a967916f162d4a/1375953045/application/pdf/1904063/Espoon%20ulkoiluolosuhteiden%20selvitys%202011_VALMIS_2.11.2011.pdf)

Pilkkijä

Leijalautailijoita Haukilahden edustalla

Hiihtäjiä Haukilahden edustalla

MERELLINEN ESPOO 2040

KAUNIAINEN

ESPOO

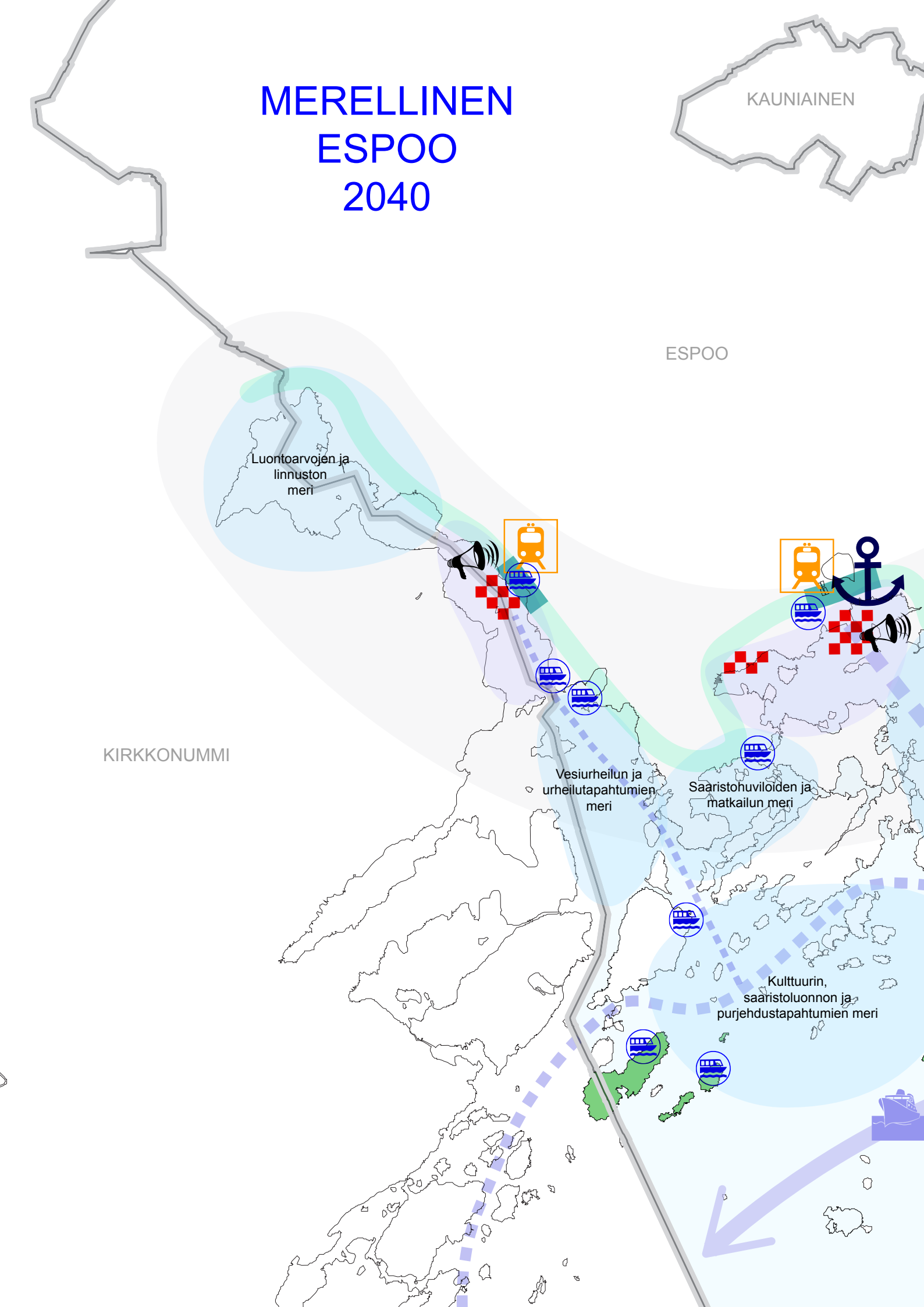
Luontoarvojen ja
lennuston
meri

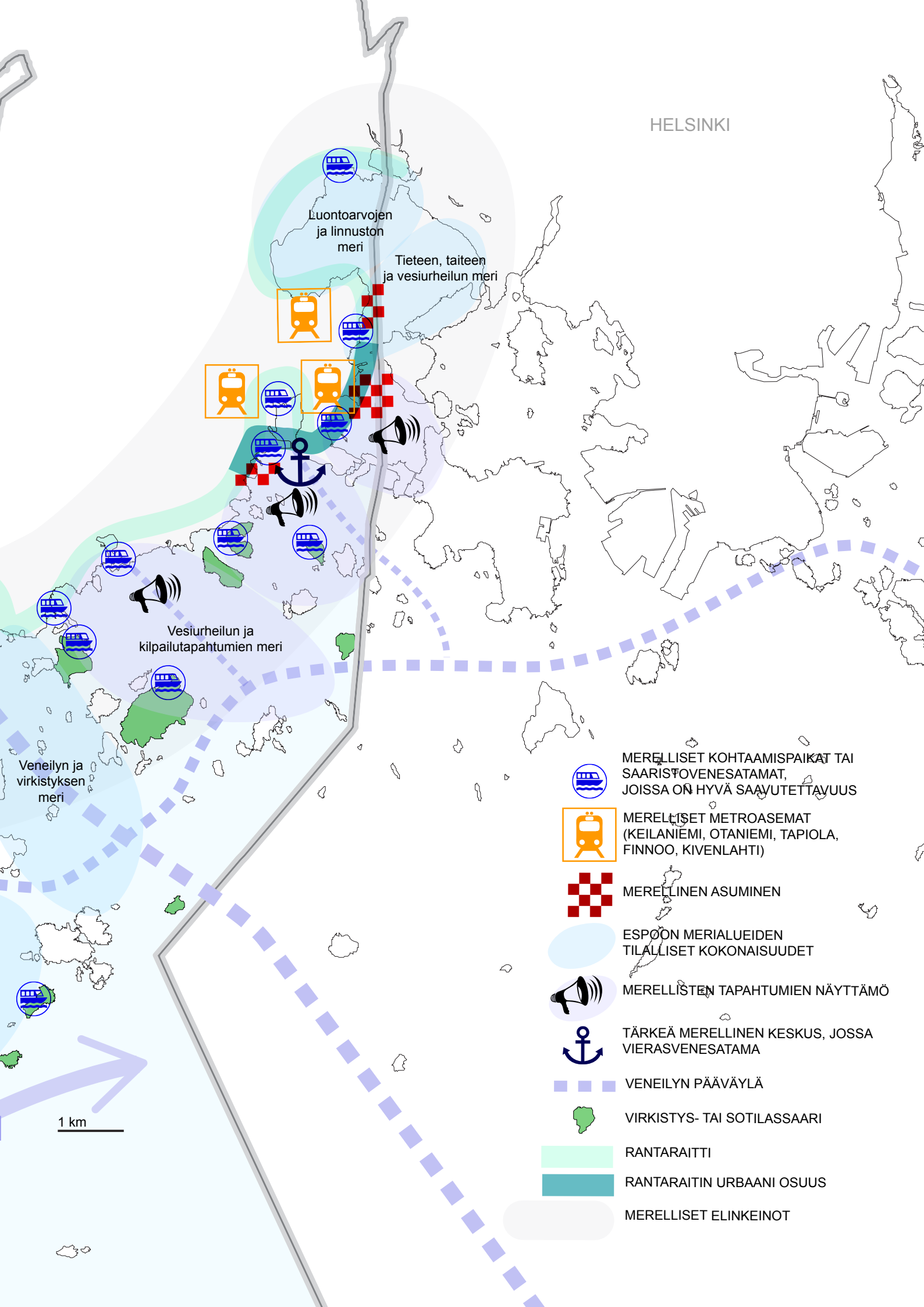
KIRKKONUMMI

Vesiturheilun ja
urheilutapahtumien
meri

Saarestohuvilojen ja
matkailun meri

Kulttuurin,
saaristoluonnon ja
purjehdustapahtumien meri

5. MERELLINEN ESPOO 2040 (Espoo Urban Bay, EUB)

Merellinen Espoo (Espoo Urban Bay) on vuoden 2040 visiokuvaus missä merellinen Espoo on näkyvä osa kaupunkia ja helposti kaikkien saavutettavissa. Merellistä Espoota kehitetään monipuolisesti mahdollistaen merellisen virkistys-, matkailun, asumisen, loma-asumisen ja elinkeino- ja kulttuurielämän kehittymisen. Joukkoliikennejärjestelmä tukee merellisen Espoon saavutettavuutta Saaristovenesatamien yhdistämisellä liikenneverkostoon ja merellisillä metroasemilla.

Merellisen Espoon virkistys- ja matkailupalvelut monipuolistuvat. Tällä hetkellä merelliset majoitusmahdollisuudet ovat niukat ja ulkoilusaarten palvelutarjonta yksipuolinen. Vierasvenesataman puuttuminen rajoittaa tällä hetkellä kaupungin ulkopuolelta tulleiden veneilijöiden matkailua merellisessä Espoossa merkittävästi.

Merellinen Espoo kehittyy erityisesti espoolaisten tärkeänä virkistyspaikkana. Monipuoliset ulkoilusaaret ja hyvät saaristoveneyhteydet rajoittavat osaltaan Espoolaisten tarvetta lähteä autoillaan kauemmas hakemaan merellisiä virkistyspalveluja. Kaikille avoin rantaraitti on helposti saavutettavissa ja tarjoaa monipuolisia palveluja.

Espooseen kehittyy uusia merellisiä asuinalueita, joissa on monipuolisia asumismuotoja. Erityyppiset asumismuodot ja asuinalueet tarjoavat mahdollisuuden eri elämän vaiheissa ja tilanteissa oleville merelliseen asumiseen. Kelluvat asuntoalueet tarjoavat omanlaisiaan asumisratkaisuja tähän kirjoon.

Merelliset harrastusmahdollisuudet kehittyvät ja monipuolistuvat. Saaristovenesatamista muodostuu merellisiä kohtaamispaikkoja, joissa tarjotaan mahdollisuuksia merelliseen harrastustoimintaan ympäri vuoden.

Merellinen luonto ja rakennus- ja kulttuuriperintö nostetaan tärkeäksi osaksi merellistä Espoota ja otetaan tarkasti huomioon suunnittelussa. Erilaiset luontokeskukset ja museot sivistävät ja samalla monipuolistavat merellisen Espoon palvelutarjontaa.

Finnoon satamasta kasvaa merellinen keskus. Suomenojan tuhatpaikkainen pienvenesatama on jo nyt Suomen suurin. Satamasta tulee kaikille avoin, yhteinen kohtaamis- ja harrastuspaikka. Westendin edustalle muodostuu tärkeä merellinen keskus, jossa on merellisiä veneily-, virkistys- ja matkailupalveluja.

Merellisten palvelujen kehittyminen ja uusien urbaanien satama-alueiden muodostuminen mahdollistaa suurten merellisten tapahtumien järjestämisen Espoossa. Erilaiset merelliset festivaali- ja urheilutapahtumat tuovat näkyvyyttä Espoolle merellisenä kaupunkina ja Espoolaisille laajempaa tapahtumatarjontaa omassa kotikaupungissaan.

www.finnoo.fi/luontoon_vesille/satama/

I ♥ merellinen Espoo

